

**VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE DECRETEN
WAT BETREFT VERSTERKING VAN DE LOKALE DEMOCRATIE****Samenvatting**

Dit ontwerp van decreet wijzigt de volgende decreten:

- het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen;
- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;
- het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;
- het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges;
- het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020.

Inhoudelijk, met sterk en democratisch bestuurde gemeenten voor ogen, moderniseert dit ontwerp van decreet de regels van de lokale democratie als volgt:

1. het schaft de opkomstplicht bij gemeenteraadsverkiezingen af;
2. het voert maatregelen in tegen het ronselen van stem-volmachten;
3. het schaft de invloed van de lijststem op het aanwijzen van de gemeenteraadszetels van een lijst aan de verkozenen op die lijst af;
4. het regelt dat na de verkiezingen, de installatie van de nieuwe gemeenteraad gebeurt op één van de eerste vijf werkdagen van december;
5. het regelt voor de lijsttrekker van de grootste lijst een tijdelijk exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen;
6. het regelt dat de verkozene voor de gemeenteraad met de meeste stemmen van de grootste fractie van de coalitie door de Vlaamse Regering benoemd wordt tot burgemeester;
7. het regelt een constructieve motie van wantrouwen;
8. het regelt dat organen van het lokaal bestuur digitaal of hybride kunnen vergaderen;
9. het regelt de onverenigbaarheid tussen het mandaat van gemeenteraadslid en leidinggevende zijn van een sociale huisvestingsmaatschappij en tussen het mandaat van gemeenteraadslid en leidinggevende zijn van een intergemeentelijke samenwerkingsverband;
10. het maakt de onverenigbaarheid tussen het mandaat van districtsraadslid en het mandaat van lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst ongedaan;
11. het faciliteert de vrijwillige samenvoeging van gemeenten door regelgeving fusievriendelijker te maken en door een waarborgsysteem in te bouwen voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit het Open Ruimtefonds;
12. het regelt een maximaal presentiegeld voor de voorzitters van de raden van bestuur van de samenwerkingsverbanden van lokale besturen;
13. het conformeert de regels rond samenwerkingsverbanden van lokale besturen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;
14. een aantal van vermelde wijzigingen van de regels voor de gemeenten werkt door naar de OCMW's en of districten.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. In uitvoering van het Regeerakkoord 2019-2024 en de Beleidsnota Binnenlands Bestuur 2019-2024 zet dit ontwerp van decreet verder in op een bestuursmodel dat uitgaat van twee polen: sterke lokale besturen enerzijds en een kaderstellende Vlaamse overheid anderzijds. Een efficiënte, slagkrachtige, transparante, burgergerichte en toegankelijke lokale overheid vormt, samen met de Vlaamse overheid, de basis voor het creëren van welvaart, welzijn en vertrouwen bij de burger. Aangezien ze als eerste in contact komen met de burgers vormen lokale besturen in die zin het eerste bestuursniveau. Het is dan ook cruciaal dat de lokale overheid sterk en democratisch bestuurt.

2. Ter wille van sterk en democratisch bestuurde gemeenten, is de **eerste** doelstelling van dit ontwerp van decreet de regels van de lokale democratie te moderniseren zodat kiezers bij de gemeenteraadsverkiezingen vrij zijn om een stem te gaan uitbrengen (zie sub 5), zodat kiezers hun stemimpact transparanter is en versterkt bij de vorming van het bestuur (zie sub 6, 9, 10 en 11) en zodat de gemeenteraad sneller aantreedt na de verkiezingen (sub 8) en versterkt als hart van de lokale democratie (sub 12). Ook de mogelijkheid om digitaal of hybride te vergaderen wordt formeel verankerd in het decreet (sub 13). Voorts worden maatregelen ingelast die het ronselen van stemvolmachten moeten tegengaan (sub 7) .

Ten **tweede** betekent sterk lokaal besturen ook meer autonomie om lokaal beleid te voeren en daarbij samen te werken en of samen te smelten met andere lokale besturen tot een nieuw bestuur. In het verlengde daarvan beoogt dit decreet de vrijwillige samenvoeging van gemeenten te faciliteren door de regelgeving fusievriendelijker te maken en door een garantieregeling in te bouwen voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit het Open Ruimtefonds (sub 14). En in dezelfde lijn beoogt het ook de regels over samenwerkingsverbanden van lokale besturen te verbeteren door ze aan te passen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en die samenwerking te faciliteren met duidelijkere regels rond presentiegeld voor de voorzitters van de raden van bestuur van de samenwerkingsverbanden (sub 16).

Ten **derde** regelt dit ontwerp van decreet een aantal andere zaken die inherent zijn aan sterke en democratische bestuurders. Zo worden twee nieuwe onverenigbaarheden geïntroduceerd (sub 15).

Tot slot trekt dit ontwerp van decreet een aantal wijzigingen voor de gemeenten door naar de districten.

3. De vermelde wijzigingen in het ontwerp van decreet houden in eerste instantie een aanpassing in van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

(afgekort **DLB**). Ze brengen daarnaast aanpassingen mee van vijf andere decreten, met name:

- het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen,
- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (afgekort **LPKD**),
- het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 (afgekort **DKD**),
- het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (afgekort **DBRC**),
- het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020.

4. Het ontwerp van decreet is zo opgebouwd dat per hoofdstuk de wijzigingen van een van de vermelde decreten wordt geregeld en de hoofdstukken gerangschikt zijn volgens afnemende ouderdom van die decreten. Zo betreft hoofdstuk 2 de wijzigingen van het decreet van 1977 over de namen van wegen en pleinen, hoofdstuk 3 de wijzigingen van het LPKD van 2011, hoofdstuk 4 de wijzigingen van het DKD van 2012, hoofdstuk 5 de wijzigingen van het DBRC van 2014, hoofdstuk 6 de wijzigingen van het DLB van 2017 en hoofdstuk 7 de wijzigingen van het programmadecreet van 2019.

Het eerste hoofdstuk bevat artikel 1 en dat geeft aan dat het decreet zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden regelt. Het laatste hoofdstuk 8 bevat de inwerkingtredingsbepalingen.

B. Inhoud

De afschaffing van de opkomstplicht

5. In de meeste hedendaagse democratische rechtstaten is een kiesgerechtigde burger vrij om al dan niet deel te nemen aan de lokale verkiezingen en om zijn stem uit te brengen op de kandidaten die zich verkiesbaar stellen. Vlaanderen hinkt in die zin achterop nu het nog steeds een opkomstplicht regelt en het niet naleven van die plicht zelfs strafbaar stelt. Die verplichting en bestraffing zijn intussen danig verwaterd en de facto zo goed als onbestaand. Verscheidene federale ministers van justitie gaven al duidelijke signalen in die zin. Zo werd in 2003 meegegeven dat de parketten er geen prioriteit aan zouden geven. In 2012 was het signaal nog duidelijker: er zou niet vervolgd worden. De afschaffing van de opkomstplicht in Vlaanderen ligt daarmee in de lijn van een evolutie in eigen land en sluit daarmee aan bij de democratische gang van zaken in de meeste westerse democratieën. Het regeerakkoord voorziet dan ook in de afschaffing van de opkomstplicht, waarmee bedoeld wordt dat men niet meer verplicht is om zich aan te melden bij het stembureau, de stembiljetten aan te nemen, ermee in het stemhokje te gaan, zijn stem uit te brengen of blanco te stemmen en de stembiljetten in de stembus te steken, of om iemand anders daartoe een volmacht te geven. Logischerwijze leidt dat ook tot het afschaffen van de verschillende handelingen die met de opkomstplicht in verband staan, zoals het bezorgen van de namen van de kiezers die niet gestemd hebben aan de vrederechter.

Dat betekent niet dat de kiezer niet mag aangemoedigd worden om te gaan stemmen. Het blijft voor elke kiezer immers belangrijk dat hij zijn democratisch recht om zijn stem uit te brengen, uitoefent. Maar hij is er wettelijk niet meer toe verplicht.

De afschaffing van de lijststem

6. De afschaffing van de lijststem houdt niet in dat de kiezer niet meer de mogelijkheid zou krijgen om een lijststem uit te brengen. In 2018 bracht 22,3% van de kiezers voor de gemeenteraadsverkiezing een lijststem uit; voor de provincieraadsverkiezing was dat zelfs 46,5%. Een aanzienlijk deel van de kiezers bracht dus een eerder ideologische stem uit, zonder een voorkeur uit te spreken voor een bepaalde kandidaat. Die mogelijkheid blijft behouden. Men zal dus nog steeds een lijststem kunnen uitbrengen.

Die lijststem zal vanzelfsprekend nog altijd meetellen bij de zetelverdeling. Bij de aanwijzing van de verkozenen zal ze echter geen invloed meer hebben. Vroeger werden de lijststemmen, voorafgaand aan de aanwijzing van de verkozenen, overgedragen naar de kandidaten in volgorde van hun rangorde op de kandidatenlijst, voor zover dat voor die kandidaten nodig was om het verkiesbaarheidscijfer te halen. De kandidaten die bovenaan hun lijst stonden, konden zo gebruik maken van de lijststemmen (in de volksmond dikwijls 'de pot' genoemd) om verkozen te geraken. Die overdracht van de lijststemmen, voorafgaand aan de aanwijzing van de verkozenen, wordt afgeschaft. De lijststemmen tellen dus niet meer mee bij de aanwijzing van de verkozenen. De kandidaten zullen verkozen worden in de volgorde van het aantal voorkeurstemmen dat zij hebben behaald.

Maatregelen om het ronselen van volmachten tegen te gaan

7. Enerzijds wordt, als preventieve maatregel, het ronselen van volmachten bemoeilijkt door de afschaffing van de verklaring op eer, in het geval men geen bewijsstuk kan voorleggen om aan te tonen dat men op de dag van de verkiezingen in het buitenland zal verblijven. Anderzijds wordt het ronselen van volmachten strafbaar gesteld.

De installatie van de nieuwe gemeenteraad vindt plaats op een van de eerste vijf werkdagen van december van het jaar van de verkiezingen

8. Het ontwerp van decreet regelt dat de kiezer het resultaat van de verkiezingen sneller omgezet ziet in de vorming van een nieuw bestuur: in december in plaats van in januari. De vervroeging van de installatie van de nieuwe gemeenteraad in december met behoud van verkiezingen op de tweede zondag van oktober, noopt daarbij tot het inkorten van een aantal termijnen die door de vermelde decreten wordt geregeld (omdat ze geijkt zijn op een installatie in januari). Het gaat daarbij om het inkorten van de termijn voor het indienen van een bezwaar tegen de verkiezingen, de termijn voor inzage in de aangifte van verkiezingsuitgaven, de termijn van oproeping voor de installatievergadering, de termijn voor het indienen van een voordrachtsakte voorafgaand aan de installatievergadering. De termijn om uitspraak te doen over de uitslag van de verkiezingen wanneer geen bezwaar is ingediend valt volledig weg. Om ook na het indienen van een bezwaar, een snelle installatie te verzekeren wordt eveneens de uitspraaktermijn ingekort. Onderstaand schema maakt dit aanschouwelijk.

Schema termijninkorting

		Oud	Nieuw
Art. 6 DLB	Termijn oproeping	14 dagen	8 dagen
Art. 7,43,90,92 DLB	Termijn voordracht	8 dagen	3 dagen
Art. 197 LPKD	Termijn inzage aangifte verkiezingsuitgaven	15 dagen	10 dagen
Art. 23 DBRC	Termijn indienen bezwaar	45 dagen (= 30+15)	40 dagen (= 30+10)
Art. 25 DBRC	Termijn van uitspraak na bezwaar	40 dagen	35 dagen
Art. 203 204 LPKD	Termijn van uitspraak door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij geen bezwaar	75 dagen	Geen termijn meer (geldigheid volgt van rechtswege bij geen bezwaar)

De inkorting van de termijn waarbinnen inzage gegeven wordt in de aangiften van de verkiezingsuitgaven, hoeft niet absoluut te betekenen dat de inzagemogelijkheden ingeperkt worden. De geplande digitalisering van de aangiften, ingevolge de resolutie 1903 van het Vlaams Parlement, zal ook de inzage op een digitale wijze mogelijk maken. De randvoorwaarden om de aangiften in te zien, zullen zo veel gunstiger worden (inzage zal mogelijk worden zonder zich naar de rechtbank van eerste aanleg te moeten verplaatsen, ook buiten de kantooruren en tijdens weekend- en feestdagen).

De kandidaat met de meeste naamstemmen van de grootste fractie van de coalitie wordt voortaan door de Vlaamse Regering benoemd als burgemeester

9. Vandaag draagt de meerderheid van de verkozenen van de coalitiefracties een verkozene uit hun midden als burgemeester voor, waarna hij of zij door de Vlaamse Regering wordt benoemd. De betrokken verkozenen hebben bij het voordragen veel vrijheid. Zo zijn ze niet gebonden door het aantal naamstemmen dat de kandidaat-burgemeester behaalde noch door het stemcijfer van de lijst waarop deze kandidaat opkwam. Met als gevolg dat ze, theoretisch, bijvoorbeeld de kandidaat-burgemeester kunnen voordragen van de kleinste coalitiefractie (laagste stemcijfer) of uit hun midden degene kunnen voordragen met het kleinste aantal naamstemmen. De Vlaamse Regering wil de betrokkenheid en het stemgewicht van de kiezer en dus impact van de kiezer op het lokaal beleid en de gemeentelijke beleidsploeg significant vergroten en zichtbaarder maken met een nieuwe regeling voor de aanstelling van de belangrijkste politicus van de gemeente, de burgemeester. De nieuwe regeling houdt in dat de verkozenen met de meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie burgemeester worden. Wanneer de betrokken verkozenen het mandaat van burgemeester niet opnemen of hun mandaat eindigt, regelt dit ontwerp een dwingende vervanging. Zo wordt de verkozene met de tweede meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie de burgemeester. Op die manier wordt de impact van de stem van de kiezer bij de benoeming van de burgemeester gevrijwaard en worden partijpolitieke afspraken over dit mandaat maximaal vermeden.

Een lijst vermeldt of de kandidaten al dan niet meerdere fracties in de gemeenteraad zullen vormen

10. In het verlengde van de nieuwe benoeming van de burgemeester, voorziet het regeerakkoord ook dat van meet af aan, bij de indiening van de kandidatenlijsten, verduidelijkt moet worden door de kandidaten van een lijst of ze zullen splitsen in afzonderlijke fracties en bij welke fractie ze zullen behoren. Er is geen tussenweg meer mogelijk. De mogelijkheid om dat nog open te laten en dat pas definitief te beslissen bij de installatie van de gemeenteraad valt weg. De verkozenen kunnen niet speculeren en zich in functie van de verkozene op de lijst die de meeste stemmen haalde tot deze of gene fractie bekennen, noch kunnen ze dat achteraf doen in functie van het exclusief initiatiefrecht om een coalitie te vormen (infra 11).

De lijsttrekker van de grootste lijst, krijgt na de verkiezingen 14 dagen het exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen

11. Opdat de impact van de stem van de kiezer zichtbaarder en effectiever zou spelen bij het vormen van een coalitie, wordt in uitvoering van het regeerakkoord een exclusief initiatiefrecht toegekend aan de lijsttrekker van de grootste lijst, dus de lijst die de meeste stemmen heeft gekregen (hoogste stemcijfer). Dat recht duurt veertien dagen. Als het initiatiefrecht van de lijsttrekker niet tot een coalitie leidt, krijgt de lijsttrekker van de tweede grootste lijst eenzelfde initiatiefrecht enz.

De invoering van een constructieve motie van wantrouwen

12. De bestaande procedure van structurele onbestuurbaarheid heeft de verwachtingen niet ingelost in gemeenten waar het vertrouwen in het college verloren ging. Ze had veeleer een averechts effect met aanslepende politieke onrust, verdeeldheid en verzuring die ook doorwerkte naar de bevolking. De burger bleef zo verstoken van een sterk en democratisch bestuurde gemeente terwijl hij daar nochtans recht op heeft. De afgelopen onbestuurbaarheidsscenario's die in diverse gemeenten hebben gespeeld, herhalen zich beter niet.

Een belangrijke vernieuwing in dit ontwerp van decreet is dan ook de vervanging van de regeling van structurele onbestuurbaarheid (artikel 46 van het decreet over het lokaal bestuur) door de mogelijkheid voor de gemeenteraad om een constructieve motie van wantrouwen aan te nemen.

Hierdoor beschikt de gemeenteraad wel degelijk over een middel om zijn steun in het zittende college door middel van een collectieve motie van wantrouwen of in een of meer schepenen ervan (door middel van een individuele motie van wantrouwen) op te zeggen, en tegelijk, in constructieve zin, zijn steun aan de opvolger(s) te geven. De gemeenteraad verstevigt zo zijn positie ten aanzien van een college dat hij zijn steun geeft maar ook zijn steun kan ontnemen en meteen constructief kan vervangen door een ander college of leden van het college. Met de introductie van deze procedure wordt opnieuw een stap verder gezet naar modern en daadkrachtig democratisch lokaal bestuur.

De constructieve motie die het ontwerp van decreet regelt, waarborgt de onafhankelijkheid van het voorzitterschap van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De gemeenteraad zal geen constructieve motie van wantrouwen kunnen

richten tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, als die van rechtswege als schepen werd toegevoegd aan het college. In voorkomend geval zal enkel de raad voor maatschappelijk welzijn een constructieve motie kunnen richten tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Het ontwerp van decreet voorziet ook in de mogelijkheid voor de raad voor maatschappelijk welzijn om een constructieve motie aan te nemen tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst tegen wie een motie werd gestemd, blijft schepen of burgemeester tenzij de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst van rechtswege werd toegevoegd aan het schepencollege. In dat geval vervalt zijn mandaat en zal de nieuwe voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst van rechtswege worden toegevoegd aan het schepencollege.

De mogelijkheid van digitaal en hybride vergaderen inbedden in het decreet over het lokaal bestuur

13. Het decreet over het lokaal bestuur was een digitale sprong voorwaarts voor de lokale besturen. Het nam drempels weg die een maximale digitalisering van interne en externe processen in de weg stonden. In het regeerakkoord 2019-2024 uit de Vlaamse Regering zijn ambitie om Vlaanderen in de spits te houden op vlak van innovatie, digitale transformatie en technologie.

Een verder evoluerende digitalisering kan bijdragen aan een efficiënter besluitvormings- en beleidsproces. Vanuit die gedachtegang, wenst de Vlaamse Regering de bestaande organieke regelgeving aan te passen door expliciet de mogelijkheid te voorzien dat lokale bestuursorganen digitaal of hybride kunnen beraadslagen en besluiten, binnen de door de Vlaamse Regering vastgestelde voorwaarden. De wijzigingen zijn minimaal en beperken zich tot het inschrijven van de mogelijkheid voor lokale bestuursorganen om digitaal of hybride te vergaderen. De Vlaamse Regering kan via uitvoeringsbesluiten de minimale voorwaarden uiteenzetten waarbinnen digitale vergaderingen kunnen en waaraan digitale vergadersystemen moeten voldoen.

Wat de vergaderingen van de gemeenteraad, de raad voor maatschappelijk welzijn, de districtsraad en het bijzonder comité voor de sociale dienst betreft, blijft het fysiek vergaderen het uitgangspunt. Deze organen kunnen enkel digitaal of hybride vergaderen onder de uitzonderlijke omstandigheden vermeld in hun huishoudelijk reglement.

De optimalisering van de regelgeving voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten

14. Bij de vorige fusies is gebleken dat het organiek kader op een aantal punten kan worden geoptimaliseerd. Daarbij wordt een aantal kleinere wijzigingen doorgevoerd die de vrijheidsgraden voor de besturen vergroten en interpretatieproblemen wegwerken. Deze wijzigingen die fusies faciliteren zijn terug te vinden in de hoofdstukken 2, 6 en 7 van dit ontwerp van decreet.

Decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen (Hoofdstuk 2):

- Er wordt een uitzonderingsbepaling ingeschreven in het decreet, waardoor de besturen in een fusietraject bij straatnaamwijzigingen niet gebonden zijn aan de strikte procedure opgenomen in artikel 4 van dit decreet op

voorwaarde dat de besturen de straatnaamwijzigingen nodig omwille van de samenvoeging doorvoeren aan de hand van een participatief traject.

Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (Hoofdstuk 6):

- De regeling voor extra mandatarissen blijft behouden.
- In een nieuwe gemeente kan de burgemeester vervangen worden op basis van een akte van opvolging.
- De invoering van de vervroegde installatievergadering (eerste 5 werkdagen december) heeft een te grote impact op de Vlaamse en federale regelgeving. Daarom blijft de installatievergadering voor fusiebesturen behouden op de eerste werkdag van januari.
- We bieden de gemeenteraden meer vrijheid om zelf vorm te geven aan de samenvoegingsoperatie. De raden zijn niet langer verplicht een transitimanager aan te duiden onder de algemeen directeurs van de samen te voegen gemeenten, maar kunnen deze verantwoordelijkheid ook toevertrouwen aan een ander personeelslid of aan iemand van buiten de (ambtelijke) organisatie.
- Er wordt meer flexibiliteit voorzien op vlak van de uittredingsmogelijkheden uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.
- Er wordt meer flexibiliteit voorzien over de keuze van het gemeentehuis van de nieuwe gemeente.
- Om haar eerste algemeen directeur en financieel directeur aan te stellen, kan de nieuwe gemeente vrij kiezen tussen de oproepprocedure onder de directeurs van de gefuseerde gemeenten, de aanwervingsprocedure en de bevorderingsprocedure.
- Een gewezen algemeen directeur, financieel directeur kan ook een passende functie worden gegeven binnen het OCMW, het AGB, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn.
- Er komt een terugvalregeling in het geval er geen algemeen directeur-, financieel directeur-coördinator werd aangeduid.
- Er wordt een verruimde personeelsmobiliteit voorzien tussen de betrokken gemeenten en de betrokken openbare centra voor maatschappelijk welzijn zodat gezamenlijke aanwervingen en bevorderingen mogelijk worden. Op die manier kunnen de besturen in aanloop van de fusiedatum de organisatiestructuren reeds op elkaar afstemmen.
- De facultatieve beleidsevaluatie in de jaarrekening van de gemeente en het OCMW wordt uitgebreid naar de AGB's.
- De fusieregeling wordt verduidelijkt in die zin dat gemeenteraden bij de vaststelling van de reglementen over de aanvullende belastingen op federale en Vlaamse basisheffingen, rekening moeten houden met de toepasselijke federale en Vlaamse regelgeving.
- De rechtsopvolging wordt duidelijker geregeld.
- De nieuwe gemeente kan de titel "stad" behouden wanneer één of meerdere samengevoegde gemeenten de titel "stad" dragen.
- De gevolgen van een provinciegrensoverschrijdende fusie en/of een fusie gepaard gaand met een opsplitsing worden beter opgevangen in de regelgeving.

Programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020 (Hoofdstuk 7):

- Er wordt voorzien in een waarborgsysteem voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit het Open Ruimtefonds.

Bijsturing van de bepalingen inzake de onverenigbaarheden

15. Er worden twee nieuwe onverenigbaarheden toegevoegd. De Vlaamse Regering wil het gewestelijk woonbeleid vrijwaren van lokale politieke inmenging en de informatiedoorstroming vanuit de sociale huisvestingsmaatschappijen naar het gemeenteraadsniveau niet al te zeer te politiseren. De eerste nieuwe onverenigbaarheid geldt daarom ten aanzien van de leidend ambtenaar van een sociale huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort. De tweede nieuwe onverenigbaarheid geldt ten aanzien van de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt. Van deze ambtenaar kan niet aangenomen worden dat hij de belangen van zijn eigen gemeente als raadslid boven de belangen van zijn werkgever kan stellen. Deze onverenigbaarheden worden niet doorgetrokken naar het mandaat van districtsraad en bijgevolg evenmin naar het districtscollege. Daarnaast wordt de onverenigbaarheid tussen het mandaat van districtsraadslid en lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst weggewerkt.

Conformerings aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen

16. Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is bij wet van 23 maart 2019 ingevoerd met ingang vanaf 1 mei 2019.

De organieke regelgever maakt voor het juridisch vormgeven van extern verzelfstandigde agentschappen en van samenwerkingsvormen van lokale besturen regelmatig gebruik van het private verenigings- en vennootschapsrecht. Voor de intergemeentelijke samenwerking heeft de organieke decreetgever verschillende sui generis publiekrechtelijke rechtsvormen uitgewerkt, waarop het Wetboek als aanvullend recht van toepassing is en dus geldt voor alle aangelegenheden die niet door het organieke decreet geregeld worden. De diverse verwijzingen in het decreet over het lokaal bestuur naar dat toepasselijk aanvullend recht moeten bijgevolg in overeenstemming gebracht worden met het nieuwe Wetboek. Om een en ander nog verder te verduidelijken zal de minister van Binnenlands Bestuur hierover een omzendbrief schrijven waarin hij zal ingaan op de verplicht en facultatief toe te passen bepalingen van het nieuwe Wetboek. Voor de organieke regeling van de privaatrechtelijk extern verzelfstandigde agentschappen en de privaatrechtelijk vormgegeven verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn doet de decreetgever een beroep op rechtsvormen die geregeld worden in het nieuwe Wetboek.

Het spreekt voor zich dat alle verwijzingen naar het toepasselijke verenigings- en vennootschapsrecht in overeenstemming gebracht moeten worden met de nieuwe regelgeving met respect voor de bevoegdheidsverdeling tussen de wet- en de decreetgever.

Alle bestaande vennootschappen en privaatrechtelijke verenigingen moeten namelijk vanaf 1 januari 2020, dit is de datum van inwerkingtreding van het nieuwe verenigings- en vennootschapsrecht, van de eerstvolgende statutenwijziging gebruikmaken om hun statuten in regel te brengen met de bepalingen van het

nieuwe Wetboek. Uiterlijk op 1 januari 2024 moeten de statuten in overeenstemming gebracht zijn met de nieuwe wetgeving.

C. Totstandkomingsprocedure

a) Advies Raad van State

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 6 april 2021 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet (advies 68.901/3). In zijn advies maakt de Raad van State een aantal opmerkingen bij het voorontwerp van decreet, waaronder enkele louter van (wetgevings-)technische aard zijn. Dit heeft geleid tot een aantal bijstellingen van het ontwerp van decreet en het doorvoeren van een henummering van de artikels.

- Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

- Om fusies te faciliteren kunnen samenvoegende gemeenten een afwijkende, eenvoudigere procedure van straatnaamswijziging doorlopen. Gelet op deze ratio acht de Raad dat een afwijkende procedure kan worden verantwoord. De Raad adviseert evenwel om te expliciteren dat het toepassingsgebied van de afwijkende procedure beperkt is tot naamswijzigingen die noodzakelijk zijn omwille van de samenvoeging van gemeenten en om de personen die deze naamswijzigingen aanbelangen effectief in de gelegenheid te stellen om opmerkingen en bezwaren te formuleren. Het advies wordt bijgetreden en artikel 2 van het voorontwerp en de memorie worden in die zin aangepast.

- Volgens de Raad vindt de nieuwe regeling rond fractievorming bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn verantwoording in de regeling rond de aanduiding van de burgemeester. Deze regeling doortrekken naar de districtraadsverkiezingen

terwijl de districtsburgemeester nog steeds gekozen wordt door en onder de leden van het districtscollege, schendt het gelijkheidsbeginsel.

Dit advies over de regeling van fractievorming wordt bijgetreden en in het voorontwerp wordt de nieuwe regeling over fractievorming niet doorgetrokken naar de districtsraadverkiezingen (art. 6, 11, 57, 58). De memorie is navenant aangepast.

- Verder is de Raad van State van mening dat een meer passende verantwoording nodig is voor de onverenigbaarheid tussen personeelsleden van een sociale huisvestingsmaatschappij en het uitoefenen van een politiek mandaat in het werkingsgebied van die sociale huisvestingsmaatschappij.

Om tegemoet te komen aan het advies, wordt de onverenigbaarheid afgestemd op de onverenigbaarheid voor leidende ambtenaren van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, die de Raad wel voldoende verantwoord achtte. De tekst van het voorontwerp van decreet en de memorie worden aangepast, in die zin dat de onverenigbaarheid voor de sociale huisvestingsmaatschappij beperkt wordt tot de leidende ambtenaren.

- De Raad geeft aan dat de zin "De gemeenteraad kan enkel hybride vergaderen onder de uitzonderlijke omstandigheden vermeld in het huishoudelijk reglement." tweemaal voorkomt. In artikel 31, 2° van het voorontwerp staat evenwel niet twee keer exact dezelfde vermelding. De zinnen zijn wel gelijkaardig, maar er is een vermelding voor de uitzonderlijke omstandigheden voor digitaal vergaderen en een vermelding voor de uitzonderlijke omstandigheden voor hybride vergaderen. Er werd voor gekozen om dit op te splitsen in 2 zinnen omdat de uitzonderlijke omstandigheden voor het digitaal vergaderen niet noodzakelijk dezelfde hoeven te zijn als deze voor hybride vergaderen.

- Verder, merkt de Raad op dat er een decretale regeling ontbreekt over wie de coördinatie van de samenvoegingsoperatie op zich moet nemen indien geen transitie-manager wordt aangesteld.

Het advies wordt bijgetreden, en om mogelijke discussies te vermijden wordt een terugvalregeling ingeschreven in artikel 68 van het voorontwerp en wordt de memorie navenant aangepast. Als er geen transitie-manager wordt aangesteld, moeten de algemeen directeur-coördinator en de financieel directeur-coördinator die rol opnemen. Omdat het logischer lijkt dit te verduidelijken in hetzelfde artikel waarin de transitie-manager wordt geïntroduceerd, wordt deze regeling in artikel 68 van het ontwerpdecreet ingeschreven.

- Tot slot, leidde het advies tot enkele technische aanpassingen aan de artikelen 41, 45, 74, 90 en 124. Gelet op de aard en evidentie van deze wijzigingen behoeven ze geen nadere toelichting.

b) Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) heeft op 8 september 2020 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet (VTC nr. 2020/34).

De VTC is van oordeel dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft. Ze beveelt algemeen aan de bestaande (ongewijzigde) wetgeving integraal te screenen op conformiteit met de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG) en waar dat nog nodig zou zijn alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen op te nemen. Daarbij moet telkens de correcte rechtvaardigingsgrond worden aangegeven, eventueel in de Memorie van Toelichting. Rond de mogelijkheid van digitaal vergaderen wijst de VTC op de vertrouwelijkheidsproblematiek bij teleconferencing. Ze beveelt hier specifiek aan minimale richtlijnen bij besluit van de Vlaamse Regering of omzendbrief op te stellen, zodat alle lokale besturen eenzelfde niveau van vertrouwelijkheid kunnen garanderen aan hun burgers.

Dit advies gaf geen aanleiding tot tekstwijzigingen. De screening en gebeurlijke AVG-conformering van de kieswetgeving en organieke regelgeving in het decreet over het lokaal bestuur zullen deze bestuursperiode nog aangepakt worden: de kiesregelgeving uiterlijk in 2023 en de organieke regelgeving in 2022.

Het artikel 31 van het ontwerp van decreet, dat artikel 20 van het decreet over het lokaal bestuur wijzigt, geeft de Vlaamse Regering de bevoegdheid om voorwaarden voor digitaal en hybride vergaderen te bepalen. Het desbetreffend besluit zal best quasi gelijktijdig met de decretale regeling voor digitaal en hybride vergaderen in werking treden.

c) Advies Vlaamse Vereniging van Steden en gemeenten

Op 21 oktober 2020 heeft de raad van bestuur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een standpunt uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet. Hieronder volgt een bespreking van de opmerkingen van de VVSG die geen betrekking hebben op de onderwerpen waarover onderhandeld werd binnen het syndicale overlegcomité.

- Wat betreft het verzoek tot geregelde evaluatie van de regelgeving, zal net zoals in 2019 in 2025 een uitgebreid evaluatierapport over de organisatie en het verloop van de lokale en provinciale verkiezingen en de installatie van de organen gebeuren, waarbij de mogelijke knelpunten of onduidelijkheden samen met de verbetervoorstellen zullen worden bezorgd aan de bevoegde minister.

- Het standpunt van de VVSG om ook op Vlaams niveau de verkiezingen maximaal te ondersteunen met een campagne die Belgische en niet-Belgische kiezers actief aanraadt om te gaan stemmen, wordt bijgetreden.

- De VVSG wijst op het verschil in de volmachtenregeling voor de lokale, regionale, federale en Europese verkiezingen wat de correcte toepassing ervan zou kunnen bemoeilijken in de praktijk. De Vlaamse Regering erkent dit aandachtspunt en geeft aan dit het gevolg is van de regionalisering van de bevoegdheden voor de

organisatie van de verschillende verkiezingen in België. De Vlaamse Regering gebruikt haar bevoegdheid ter zake om de kiesregelgeving te moderniseren. De nieuwe volmachtenregeling zal, net zoals de andere vernieuwingen, meegenomen worden in de Vlaamse campagne ter ondersteuning van de lokale verkiezingen.

- De VVSG onderschrijft de vervroegde installatie van de nieuwe gemeente- en OCMW-raden en wijst op een aantal aandachtspunten: consistentie van alle nieuwe termijnen, minimale indientermijn van drie dagen voor de akten van voordracht, impact op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en andere samenwerkings- en verzelfstandigingsstructuren. De Vlaamse Regering is van mening dat de regeling in het voorliggende voorontwerp van decreet sluitend is: de termijnen zijn op elkaar afgestemd, de minimale indientermijn voor de akten van voordracht vormt geen obstakel voor de installatie van de nieuwe organen en de bestaande continuïteitsregeling voor mandaten in de samenwerkingsverbanden en verzelfstandigde entiteiten na de verkiezingen en installatie van de nieuwe gemeenteraad blijft behouden.

- De VVSG gaat akkoord met de inschrijving van een tijdelijk exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen in het voorliggende voorontwerp en vraagt verduidelijking op een aantal punten.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat de beoordeling van de ontvankelijkheid van de akte gebeurt door de voorzitter op de installatievergadering van de raad. Het initiatiefrecht laat het verbod van en de sanctie bij het ondertekenen van meerdere akten onverlet. De regeling in het voorliggende voorontwerp van decreet vormt geen wijziging van de bestaande regeling op dat vlak.

De VVSG wijst specifiek op de verhouding tussen het initiatiefrecht van de lijsttrekker van de grootste lijst en het feit dat het burgemeesterschap toekomt aan de verkozene met de meeste voorkeurstemmen binnen de grootste meerderheidsfractie en het gegeven dat een lijst uit twee fracties kan bestaan.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat de procedure van het initiatiefrecht niet alleen definitief een einde neemt als elke houder van het initiatiefrecht het recht heeft uitgeput, maar ook in de gevallen waarbij een gezamenlijke akte van voordracht is ingediend door de betrokken initiatiefnemer of uiterlijk op de derde dag voor de installatievergadering van de gemeenteraad. Het gegeven dat in de praktijk kan voorvallen dat niet alle lijsten het initiatiefrecht kunnen uitoefenen, is inherent aan het verkorten van de tijd tussen de verkiezingen en de installatie, en het voorzien van voldoende tijd per lijst om het initiatiefrecht uit te oefenen. Deze beide elementen vloeien voort uit het Vlaams Regeerakkoord. De mogelijkheid van het indienen van een bezwaar tegen de verkiezingen is vandaag ook mogelijk op het ogenblik dat er al een meerderheid is gevormd is. In die zin wijzigt het voorliggende voorontwerp van decreet niets aan het gegeven dat er procedures kunnen lopen.

Het voorstel van de VVSG met betrekking tot de publicatie op de gemeentelijke webtoepassing in het kader van de procedure van het initiatiefrecht werd reeds opgenomen in het voorliggende voorontwerp van decreet (artikel 27).

- Aan de opmerkingen van de VVSG over de aanstelling van de burgemeester wordt gedeeltelijk tegemoetgekomen. Zo wordt de inconsistentie met betrekking tot de eedaflegging van de burgemeester rechtgezet door een aanpassing van artikel 40 van het voorontwerp van decreet. Wat betreft de beslissing om een burgemeester niet te benoemen, wijst de Vlaamse Regering op haar discretionaire bevoegdheid ter zake en op de geldende uitdrukkelijke motiveringsplicht. De Vlaamse Regering acht een decretale verankering van een limitatieve lijst van mogelijke gronden voor niet-benoeming bijgevolg niet wenselijk. De Vlaamse Regering treedt de opmerking over de opvolging van de burgemeester in de loop van de legislatuur niet bij. Het is de wil van de Vlaamse Regering om de betrokkenheid en impact van de stem van de kiezer op het lokaal beleid en de gemeentelijke beleidsploeg te vergroten en zichtbaarder te maken.

- Voorts formuleert de VVSG een aantal opmerkingen bij de bepalingen over de werking van de politieke organen, meer bepaald over de fracties, de constructieve motie van wantrouwen, het digitaal vergaderen en de onverenigbaarheden.

De vraag van de VVSG naar een expliciete vermelding op het stembiljet van de fractie waartoe een kandidaat binnen een kartellijst behoort, valt buiten de scope van het voorliggende voorontwerp van decreet. De opmaak van het model van het stembiljet gebeurt via Ministerieel Besluit tijdens het jaar voorafgaand aan de verkiezing. In het kader daarvan zullen de mogelijkheden nader onderzocht worden.

Wat betreft de bepaling over de constructieve motie van wantrouwen treedt de Vlaamse Regering het standpunt van de VVSG gedeeltelijk bij. Zo kan bevestigd worden dat door de nieuwe akten van voordracht de eventuele automatische opvolging in de vorige akten vervalt en dat de raad bij de collectieve motie van wantrouwen volledig vrij is in het kiezen van een burgemeester. Het is een bewuste keuze van de Vlaamse Regering om de 'semi-automatische benoeming' van de burgemeester los te laten in geval van de aanneming van een constructieve motie van wantrouwen. Wel wordt in de memorie bij artikel 37 verduidelijkt dat tot aan de inwerkingtreding van artikel 39 een akte van voordracht vereist is voor de aanduiding van de burgemeester bij de aanneming van een collectieve motie van wantrouwen (huidige procedure van artikel 58, §1, eerste lid van het decreet over het lokaal bestuur). Deze vereiste valt weg vanaf de inwerkingtreding van artikel 39 van het voorliggende voorontwerp. De Vlaamse Regering treedt het standpunt over de mogelijke herziening, naar aanleiding van de collectieve motie van wantrouwen, van eventuele eerdere beslissingen over het niet invullen van opengevallen schepenambten of de beslissing om niet het maximale aantal schepenen aan te stellen, niet bij. Deze beslissingen hebben immers betrekking op de zittingsperiode van de gemeenteraad en kunnen derhalve niet herzien worden naar aanleiding van een constructieve motie van wantrouwen (artikel 43, §2, tweede lid en artikel 49, §1 van het decreet over het lokaal bestuur). De Vlaamse Regering acht het wenselijk dat de motie minstens gesteund wordt door twee derde van de fractie van de schepenen tegen wie de motie gericht is omdat, in tegenstelling tot de collectieve motie van wantrouwen die gericht is op het tot stand brengen van een nieuwe meerderheid, de individuele motie van wantrouwen erop gericht is om een slecht functionerende schepenen te kunnen vervangen zonder dat daardoor de meerderheid per definitie wijzigt. Wat betreft de redactie van het artikel is de Vlaamse Regering van oordeel dat de bepaling voldoende helder is.

- De VVSG onderschrijft het principe dat lokale politieke organen digitaal kunnen vergaderen en vraagt waarom deze mogelijkheid ook niet ingeschreven wordt voor de bestuursorganen van verzelfstandigde en samenwerkingsentiteiten van gemeenten en OCMW 's. De Vlaamse Regering stelt vast dat er geen dringende noodzaak bestaat om hierover bepalingen op te nemen in dit voorontwerp van decreet. De verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen kunnen namelijk vandaag reeds digitaal en ook hybride vergaderingen houden. Zij kunnen daarover bepalingen opnemen in hun statuten rekening houdend met de geldende democratische principes (bv. het openbaarheidsprincipe). In het kader van een onderzoeksopdracht rond de vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen zal nader worden onderzocht of het aangewezen is om bijkomende bepalingen over digitaal vergaderen in het decreet over het lokaal bestuur en/of het uitvoeringsbesluit dat de nadere regels zal bepalen, op te nemen.

- Wat betreft de mogelijkheid voor een fusiegemeente om uit een intergemeentelijk samenwerkingsverband te stappen en de activiteit zelf uit te voeren, stelt de VVSG dat dit enkel zou moeten kunnen na instemming van een meerderheid van de andere vennoten en betaling van een schadevergoeding. De Vlaamse Regering wijst erop dat het voorliggende voorontwerp van decreet deze voorwaarden reeds oplegt (artikel 82 en artikel 84 (artikel 92 en 94 in huidige nummering) van het voorontwerp). De VVSG wenst dat de motivatie voor een fusiebeslissing explicieter geënt wordt op de beoogde bestuurskracht en de inpassing binnen de lopende regiovorming. De Vlaamse Regering is van oordeel dat dit niet aangewezen is, gelet op de expliciete keuze voor de vrijwilligheid van de fusies van gemeenten. Dit betekent dat gemeenten ook kunnen fusioneren als zij tot verschillende regio's behoren. De nieuwe gemeente zal vervolgens zelf moeten kiezen bij welke regio zij wil aansluiten.

- De VVSG vindt het positief dat de voorzitter van de raad van bestuur van een samenwerkingsverband van gemeenten of OCMW's een dubbel presentiegeld kan krijgen, maar vraagt waarom dit beperkt wordt tot één voorzittersmandaat en waarom deze regeling niet geldt voor de voorzitter van de raad van bestuur van een projectvereniging. Voor voorzitters die daarnaast geen uitvoerend mandaat in hun eigen bestuur hebben, pleit de VVSG voor de mogelijkheid om in dat geval een wedde gelijk aan die van een burgemeester of schepen toe te kennen. De Vlaamse Regering heeft geopteerd voor een beperking van het dubbel presentiegeld tot één voorzittersmandaat om geen cumulatie van voorzittersmandaten aan te moedigen en zo ook geen afbreuk te doen aan de geloofwaardigheid van het engagement en de verantwoordelijkheid. Daarnaast stelt de Vlaamse Regering dat de verantwoordelijkheid van een voorzitter van de raad van bestuur van een projectvereniging niet te vergelijken is met die van een voorzitter van een raad van bestuur van een opdrachthoudende of dienstverlenende vereniging. De projectvereniging is geconcipeerd als een tijdelijke samenwerking voor eerder kleinschalige projecten. De Vlaamse Regering erkent de vraag naar een legitieme billijke vergoeding voor voorzitters die daarnaast geen uitvoerend mandaat in hun eigen bestuur hebben. Dit wordt bekeken in het onderzoek dat momenteel loopt naar de vereenvoudiging van de samenwerkings- en verzelfstandigingsvormen van lokale besturen en wordt desgevallend meegenomen in een volgende decreetswijziging.

De Vlaamse Regering heeft ervoor geopteerd om in dit voorontwerp van decreet geen orgaan van dagelijks bestuur in te schrijven en verwijst hiervoor naar het amendement nr. 33 op het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur, Parl. St. VI. Parl. 2017-18, nr. 1353/2.

Wat de voortijdige uittreding uit een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging betreft, vraagt de VVSG om een bestuurlijke herindeling uitdrukkelijk op te nemen als reden hiervoor. De Vlaamse Regering heeft beslist om de mogelijkheid tot uittreding aan strenge voorwaarden te verbinden en niet te koppelen aan het motief voor de bestuurlijke herindeling. Het ligt evenwel in de lijn van de verwachtingen dat mogelijke uittredingen ingegeven zullen zijn door een weloverwogen afweging van de eventuele schadevergoeding bij uittreding en de voordelen voor een overstap naar een ander samenwerkingsverband binnen een andere regionale context.

De vragen van de VVSG over de vergoeding voor de leden van de regionale bestuurscomités en de mogelijkheid om statutair personeel van een welzijnsvereniging ter beschikking te stellen van een vzw worden meegenomen in het hierboven vermelde onderzoek naar de vereenvoudiging van de samenwerkings- en verzelfstandigingsvormen van lokale besturen.

- Tot slot wijst de VVSG op een aantal punten over het democratisch functioneren van de gemeenteraad die niet aan bod komen in het voorliggende voorontwerp van decreet. Deze elementen vallen buiten de scope van dit voorontwerp van decreet, maar zullen naar aanleiding van een volgende decreetswijziging onderzocht worden.

d) Advies Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft op 23 oktober 2020 advies uitgebracht over artikel 2 van het voorliggende voorontwerp dat in het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen een artikel 4/1 invoegt. De SARC adviseert positief over de voorgestelde wijziging.

e) De eerste afdeling van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap

De bepalingen over personeelsaangelegenheden van het voorliggende voorontwerp van decreet betreffen wijzigingen aan het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, en situeren zich meer bepaald op het vlak van:

- de toegevoegde onverenigbaarheden voor personeelsleden van een sociale huisvestingsmaatschappij en voor de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband (artikel 30 en 55);
- de gevolgen van het faciliteren van fusies op vlak van personeel door:
  - o de mogelijkheid tot het aanduiden van een transitie-manager voor gemeenten die willen samenvoegen en de gevolgen van een samenvoegingsoperatie voor de decretale graden (artikel 65, 66 en 67, vernummerd tot artikel 68, 69 en 70);
  - o het invullen van vacatures door samen te voegen gemeenten/OCMW's (artikel 72 en 76, vernummerd tot artikel 76 en 86);

- de samenvoegingsmobiliteit voor personeelsleden (artikel 73 en 76, vernummerd tot artikel 77 en 86);
- de aanvulling van de terugvalpositie van de ex-algemeen en ex-financieel directeur (artikel 78, vernummerd tot artikel 88)
- de uitbreiding van het verbod op belangenvermenging voor personeelsleden van het OCMW (artikel 58, vernummerd tot artikel 61).

Op 9 december 2020 werden de artikelen die betrekking hebben op personeel onderhandeld met de drie vakorganisaties en met de VVSG. Die onderhandelingen resulteerden in het Protocol nr. 2021/1 en Eindverslag nr. 2021/1, en hebben geleid tot enkele inhoudelijke en wetgevingstechnische aanpassingen. De vakorganisaties ACOD, ACV-OD en VSOA verklaarden zich niet akkoord, met opmerkingen. De werkgeversdelegatie (VVSG) verklaarde zich akkoord, met opmerkingen.

Opmerkingen vakorganisaties:

- De nieuwe onverenigbaarheden in artikel 30 zouden leiden tot een ongelijkheid tussen het personeel van een sociale huisvestingmaatschappij en dat van een intergemeentelijk samenwerkingsverband.
- De autonomie die de nieuwe gemeente krijgt om de vacante betrekking van algemeen of financieel directeur extern in te vullen zou leiden tot politieke willekeur.
- Er zouden te weinig voorwaarden zijn opgenomen omtrent het aanstellen van een transitimanager. Bovendien zou de aanstelling kunnen leiden tot financiële gevolgen voor het lokaal bestuur.
- Bij het invoeren van de samenvoegingsmobiliteit zou een bijkomende bepaling ontbreken die het behoud van het statuut garandeert.

Repliek:

- De onverenigbaarheid die geldt ten aanzien van de personeelsleden van een sociale huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort, vloeit voort uit het Vlaamse Regeerakkoord. Er werd uitdrukkelijk beslist om dit van toepassing te maken op alle personeelsleden, niet enkel de leidinggevenden. De onverenigbaarheid in hoofde van de leidend ambtenaar van het intergemeentelijk samenwerkingsverband houdt een beperking in op het recht een dergelijk mandaat op te nemen, omdat van een leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband niet aangenomen kan worden dat hij de belangen van zijn eigen gemeente als raadslid boven de belangen van zijn werkgever kan stellen.
- Het staat elk lokaal bestuur vrij om van de mogelijkheid een transitimanager aan te stellen al dan niet gebruik te maken, rekening houdend met de eigen financiële toestand. Om de lokale besturen voldoende ruimte te geven, zijn bijkomende voorwaarden niet gepast.
- Het extern invullen van een vacante betrekking van de algemeen of financieel directeur na een fusie biedt meer garanties om iemand te vinden die ook de kwaliteiten heeft om algemeen of financieel directeur te worden in de (per definitie grotere) fusiegemeente. Dit voorstel sluit ook aan bij de uitbreiding van de terugvalposities voor de niet aangestelde algemeen of financieel directeur.
- De samenvoegingsmobiliteit creëert een vrijwillige mobiliteit; personeelsleden zijn vrij zich al dan niet kandidaat te stellen, rekening houdend met de rechtspositieregeling die van toepassing is bij de andere entiteit.

Suggesties VVSG:

- De nieuwe onverenigbaarheden in artikel 30 in beide gevallen beperken tot de leidend ambtenaar;
- De formulering van het begrip 'belangenvermenging' in artikel 58 (vernummerd tot artikel 61) versoepelen;
- Lokale besturen niet verplichten eerst hun lokale rechtspositieregeling te wijzigen, vooraleer ze gebruik kunnen maken van de bijkomende mogelijkheden tot personeelsmobiliteit bij fusies;
- De decretale graden niet uitsluiten bij de samenvoegingsmobiliteit.

Repliek:

- Zie de repliek op de opmerkingen van de vakorganisaties, voor wat betreft de onverenigbaarheden.
- Er mag geen enkele vermenging zijn van eventuele privébelangen en het algemeen belang of de belangen van de overheid. Afbreuk doen aan dit principe door te regelen dat de gemeenteraad uitzonderingen kan toelaten is geen wenselijke piste.
- Het decreet maakt het invoeren van de samenvoegingsmobiliteit mogelijk en het fuserend bestuur beslist autonoom om dit in te schrijven in de lokale rechtspositieregeling, na syndicaal overleg. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de autonomie van de gemeenten op dat vlak en syndicaal overleg wordt niet uit de weg gegaan bij een ingrijpende verandering zoals een fusie. Het zou voorts vreemd zijn dat alle procedures van personeelsmobiliteit (aanwervingsprocedure, bevorderingsprocedure, procedure van interne personeelsmobiliteit en de procedure van externe mobiliteit) wel moeten worden ingeschreven in de rechtspositieregeling en de samenvoegingsmobiliteit niet.
- Voor de aanstelling van de decretale graden bestaat er reeds een geëigende procedure in het decreet. In artikel 356 van het decreet over het lokaal bestuur wordt geregeld wat er dient te gebeuren bij een vacature van de algemeen of financieel directeur.

De belangrijkste tekstwijzigingen op vlak van personeel naar aanleiding van de onderhandelingen in Comité C1 zijn:

- een samen te voegen gemeente of OCMW kan gebruikmaken van de eventuele wervings- en bevorderingsreserves van de overige samen te voegen gemeenten en OCMW's;
- de terugvalregeling voor de gewezen algemeen directeur en financieel directeur wordt verder uitgebreid naar de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn van het OCMW dat de nieuwe gemeente bedient;
- de invoering van een regeling waarbij de nieuwe gemeente de autonomie krijgt om hetzij meteen te kiezen voor de normale aanwervings- of bevorderingsprocedure om de vacante betrekking van algemeen directeur of van financieel directeur in te vullen, hetzij te kiezen om deze betrekking(en) in te vullen volgens de uitzonderlijke oproepregeling onder de algemeen respectievelijk financieel directeurs van de gefuseerde gemeenten.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen

Artikel 2

Met dit artikel wordt een uitzonderingsbepaling ingeschreven in het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen, waardoor de besturen in een fusietraject niet gebonden zijn aan de strikte procedure opgenomen in artikel 4 van voormeld decreet op voorwaarde dat de straatnaamwijzigingen noodzakelijk zijn omwille van de samenvoeging en op voorwaarde dat de besturen de wijzigingen doorvoeren aan de hand van een participatief traject.

In het kader van het participatief traject, moeten gemeenten ook verwijzen naar de bezwaarmogelijkheden.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011

Artikel 3 (54 LPKD)

Met dit artikel wordt de mededeling die op de oproepingsbrief staat, aangepast aan de afschaffing van de opkomstplicht.

Artikel 4 (56 LPKD)

Met dit artikel wordt de mogelijkheid om een volmacht te geven op basis van een verklaring op eer dat men op de verkiezingsdag in het buitenland zal verblijven, afgeschaft.

Artikel 5 (71 LPKD)

Met dit artikel wordt de akte van fractievorming geïntegreerd in de voordrachtsakte. De voorwaarde betreffende de lijstnaam waaraan de akte van fractievorming moest voldoen, blijft daarbij behouden. Elke kandidaat moet nu wel uitdrukkelijk invullen tot welke fractie hij behoort.

In artikel 36, §2, van het decreet over het lokaal bestuur worden de overeenkomstige wijzigingen aangebracht (zie artikel 34 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 6 (83 LPKD)

Met dit artikel wordt bewerkstelligd dat de wijziging aan artikel 71 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet betreffende de fractievorming niet van toepassing wordt op de stadsdistrictsraadsverkiezingen. Voor die verkiezing blijft de akte van fractievorming behouden.

Artikel 7 (84 LPKD)

Met dit artikel wordt bewerkstelligd dat de wijziging aan artikel 71 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet betreffende de fractievorming niet van toepassing wordt op de provincieraadsverkiezingen. Voor die verkiezing blijft de akte van fractievorming behouden.

Artikel 8 (86 LPKD)

Met dit artikel wordt bepaald dat het gemeentelijk hoofdbureau ook onderzoekt of een lijst waarvan de kandidaten hebben vermeld dat ze in twee fracties zullen zetelen, voldoet aan de voorwaarden, bepaald in artikel 5 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 9 (91 LPKD)

Met dit artikel wordt in de mogelijkheid voorzien dat een lijst aan de hand van een verbeteringsakte de tekortkomingen op de voordrachtsakte voor wat betreft de fractievorming kan verbeteren of vervolledigen.

Een kandidaat kan zijn keuze voor een fractie echter niet wijzigen. Een nieuwe kandidaat moet uiteraard wel invullen tot welke fractie hij behoort.

Artikel 10 (92LPKD)

Dit artikel bepaalt dat een lijst waarvan de kandidaten hebben vermeld dat ze in twee fracties zullen zetelen, moet afgewezen worden als hij niet voldoet aan de bepalingen, vermeld in artikel 5 van dit ontwerp van decreet.

Als de lijst wel aanvaard is, dan bezorgt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau een exemplaar van de voordrachtsakte, en eventueel de verbeteringsakte, aan de algemeen directeur.

Artikel 11 (99LPKD)

Met dit artikel wordt bewerkstelligd dat de procedure voor het onderzoek van de voordrachtsakte, het indienen van een verbeteringsakte en de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten, voor wat betreft de fractievorming in de gemeenteraad, niet van toepassing is op de stadsdistrictsraadsverkiezingen. Voor die verkiezing blijft de bestaande procedure met de akte van fractievorming behouden.

Artikel 12 (100 LPKD)

Met dit artikel wordt bewerkstelligd dat de procedure voor het onderzoek van de voordrachtsakte, het indienen van een verbeteringsakte en de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten, voor wat betreft de fractievorming in de gemeenteraad, niet van toepassing is op de provincieraadsverkiezingen. Voor die verkiezing blijft de bestaande procedure met de akte van fractievorming behouden.

Artikel 13 (140 LPKD)

Aangezien de overdracht van de lijststemmen bij de aanwijzing van de verkozenen wordt afgeschaft, wijzigt de betekenis van de lijststem. Met dit artikel wordt de betekenis die aan de lijststem werd gegeven, geschrapt (zie ook artikel 23 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 14 (143 LPKD)

Aangezien de opkomstplicht wordt afgeschaft, moeten de namen van de kiezers die niet gestemd hebben, niet meer aan de vrederechter bezorgd worden. Met dit artikel wordt de verplichting om een lijst op te stellen van de kiezers die niet hebben gestemd, afgeschaft.

Artikel 15 (147 LPKD)

Aangezien de opkomstplicht wordt afgeschaft, moeten de namen van de kiezers die niet gestemd hebben, niet meer aan de vrederechter bezorgd worden. Met dit artikel wordt die verplichting afgeschaft.

Artikel 16 (169 LPKD)

Met dit artikel wordt voor de gemeenteraadsverkiezing (en voor de stadsdistrictsraadsverkiezing) de overdracht van de lijststemmen bij de aanwijzing van de verkozenen en bij de vaststelling van de volgorde van de opvolgers afgeschaft.

Artikel 17 (184 LPKD)

Met dit artikel wordt voor de provincieraadsverkiezing de overdracht van de lijststemmen bij de aanwijzing van de verkozenen en bij de vaststelling van de volgorde van de opvolgers afgeschaft.

Artikel 18 (197 LPKD)

Om uiterlijk op de 41ste dag na de stemming rechtszekerheid te creëren over de uitslag van de verkiezingen in de gemeenten waar geen bezwaar tegen de verkiezing werd ingediend, wordt het aantal dagen dat de aangiften van de verkiezingsuitgaven ter inzage zullen liggen, vastgesteld op 10 dagen, zodat de termijn om een bezwaar in te dienen, 40 dagen bedraagt (30 dagen om de aangiften in te dienen + 10 dagen voor inzage).

De termijn waarbinnen een bezwaar kan worden ingediend, wordt vastgesteld in artikel 24 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 19 (203 LPKD)

Om uiterlijk op de 41ste dag na de stemming rechtszekerheid te creëren over de uitslag van de verkiezingen, wordt met dit artikel bepaald dat de verkiezing in een gemeente (of stadsdistrict of provincie) waar geen bezwaar tegen de verkiezing werd ingediend, van rechtswege als geldig beschouwd wordt. De verkiezingsuitslag zoals afgekondigd door het hoofdbureau, wordt dan definitief, tenzij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tijdens de bezwaartermijn de verkiezingsuitslag wijzigt en de gemeente (of stadsdistrict of provincie) kennisgeeft van die wijziging. De gewijzigde verkiezingsuitslag komt in de plaats van de uitslag die het hoofdbureau heeft afgekondigd en wordt eveneens definitief na afloop van de bezwaartermijn en in het geval dat geen bezwaar werd ingediend.

Als er wel een bezwaar werd ingediend, dan doet de Raad uitspraak over dat bezwaar, ook als de Raad de verkiezingsuitslag ambtshalve heeft gewijzigd. Naar aanleiding van het onderzoek van het bezwaar, kan de Raad de verkiezingsuitslag nogmaals wijzigen of de verkiezing zelfs ongeldig verklaren.

Artikel 20 (204 LPKD)

Aangezien in andere artikelen al bepaald wordt wanneer de verkiezingsuitslag definitief wordt, zowel in het geval dat geen bezwaar wordt ingediend (artikel 203 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet) als in het geval dat wel een bezwaar wordt ingediend (artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges), wordt de bepaling in artikel 204, vierde lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet opgeheven.

Artikel 21 (221 LPKD)

Dit artikel stelt het ronselen van volmachten strafbaar. Het ronselen van volmachten is in strijd met het uitgangspunt dat het initiatief tot het geven van een volmacht en de keuze van de gemachtigde bij de kiezer ligt, en niet bij zijn gemachtigde. Met stelselmatig wordt bedoeld dat de betrokken persoon meerdere malen probeert een volmacht te bekomen van andere kiezers.

Deze bepaling is gebaseerd op artikel Z 8 van de Nederlandse Kieswet.¹

Algemene informatievoorziening, bijvoorbeeld in een informatiebrochure, om kiezers te wijzen op de mogelijkheid om een volmacht te geven, is toegestaan. Kiezers kunnen vervolgens zelf de keuze maken of zij hun stem al dan niet bij volmacht willen uitbrengen.

Artikel 22 (249-254 LPKD)

Met dit artikel wordt de opkomstplicht afgeschaft.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012

Artikel 23 (16 DKD)

Aangezien de overdracht van de lijststemmen, voorafgaand aan de aanwijzing van de verkozenen, wordt afgeschaft, wijzigt de betekenis van de lijststem. Met dit artikel wordt de betekenis die aan de lijststem werd gegeven, geschrapt (zie ook artikel 13 van dit ontwerp van decreet).

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Artikel 24 (23 DBRC)

Met dit artikel wordt de termijn waarbinnen een bezwaar kan worden ingediend bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, vastgesteld op 40 dagen (zie artikel 18 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 25 (25 DBRC)

In dit artikel wordt de termijn waarbinnen de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak moet doen over een bezwaar, van 40 dagen op 35 dagen gebracht.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Artikel 26 (4 DLB)

Dit artikel schrapt de verwijzing in artikel 4, § 2, van het decreet over het lokaal bestuur naar artikel 58, § 3 van het decreet dat de benoeming van een burgemeester buiten de gemeenteraad regelde. Deze bepaling wordt immers in het nieuwe artikel 58 niet behouden (zie artikel 39 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 27 (5 DLB)

Dit artikel voegt een derde paragraaf in bij artikel 5 van het decreet over het lokaal bestuur. Deze regelt een exclusief initiatiefrecht voor coalitievorming dat van toepassing is na de algehele vernieuwing van de gemeenteraad na de zesjaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen.

---

¹[Artikel Z 8 Kieswet](#)

Het eerste lid beschrijft de procedure van coalitievorming na de gemeenteraadsverkiezingen. De lijsttrekkers krijgen in afnemende volgorde van lijstgrootte het exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen, te beginnen met de lijsttrekker van de grootste lijst (hoogste stemcijfer). De procedure volgt dus een cascaderегeling.

Het initiatiefrecht wordt toegekend voor een periode van veertien dagen die start op de dag na de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen. Uit de vaststelling van het proces-verbaal van de verkiezingen blijkt welke lijst de grootste is en wie dus het initiatiefrecht heeft. De lijsttrekker die het initiatiefrecht heeft kan op elk moment daarvan afzien door een verklaring van afstand in te dienen bij de algemeen directeur.

Het tweede lid omschrijft het einde van de procedure van het initiatiefrecht. Het initiatiefrecht kan op drie verschillende momenten stoppen:

1. als alle lijsttrekkers het initiatiefrecht hebben uitgeoefend en er geen gezamenlijke akte van voordracht is ingediend;
2. als een gezamenlijke akte van voordracht is ingediend door de lijsttrekker die op dat moment het initiatiefrecht heeft;
3. het initiatiefrecht stopt uiterlijk op de derde dag voor de installatievergadering van de gemeenteraad.

Het derde lid bepaalt wanneer het initiatiefrecht overgaat naar de lijsttrekker van de volgende lijst in afnemende volgorde van lijstgrootte. Er zijn twee mogelijke situaties waarna het initiatiefrecht overgaat: (i) als binnen de termijn van veertien dagen geen gezamenlijke akte van voordracht is ingediend door de lijsttrekker die op dat moment het initiatiefrecht heeft en (ii) als de lijsttrekker afstand doet van zijn initiatiefrecht.

Het vierde lid bepaalt dat de algemeen directeur de formele handelingen omtrent de overgang van het initiatiefrecht onmiddellijk bekend maakt op de webtoepassing van de gemeente nadat de handeling zich heeft voorgedaan. Onder formele handeling wordt bedoeld:

1. het indienen van een gezamenlijke akte van voordracht door de lijsttrekker die op dat moment het initiatiefrecht heeft;
2. het ontbreken van een gezamenlijke akte van voordracht op de derde dag voor de installatievergadering;
3. de uitputting van het initiatiefrecht door alle lijsttrekkers;
4. de indiening van een verklaring van afstand;
5. het ontbreken van een gezamenlijke akte van voordracht, ingediend door de lijsttrekker die op dat moment het initiatiefrecht heeft na de periode van veertien dagen.

Op die manier is iedereen op de hoogte van wie het initiatiefrecht uitoefent, van wanneer het initiatiefrecht is geëindigd of wanneer het initiatiefrecht overgaat. In de eerste drie situaties, bedoeld in het vierde lid, 1° t.e.m. 3°, betekent de publicatie van de formele handeling op de webtoepassing van de gemeente het einde van het initiatiefrecht.

In de laatste twee situaties, bedoeld in het vierde lid, 4° en 5°, meldt de publicatie de overgang van het initiatiefrecht.

De wijziging van artikel 5 werkt door naar artikel 119 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de districtsraad.

Artikel 28 (6 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 6 van het decreet over het lokaal bestuur.

In paragraaf 1 van artikel 6 wordt in het eerste lid de termijn van oproeping voor de installatievergadering herleid tot acht dagen. Dit is de termijn zoals die in het Gemeentedecreet gold, en is dezelfde termijn als voor de andere vergaderingen van de gemeenteraad, zoals bepaald in artikel 20 van het decreet over het lokaal bestuur. Voor de uitnodiging door de uittredende voorzitter volstaat de reguliere termijn van acht dagen. Deze termijn is een termijn van orde. Bij ontstentenis van die oproeping wordt de installatievergadering van rechtswege op de vijfde werkdag van december gehouden. De algemeen directeur brengt de nieuw verkozen gemeenteraadsleden daarvan voor de goede orde op de hoogte. Het is onnodig om aan die kennisgeving een termijn te koppelen omdat het hier gaat om een datum, plaats en uur die van rechtswege vastligt.

Verder wordt de installatievergadering met één maand vervroegd. De periode tussen de verkiezingen en het aantreden van de nieuwe mandatarissen werd vaak als te lang gevoeld. Het uittredende bestuur diende zich vaak te beperken tot lopende zaken, en in gevallen waarbij van coalitiepartner gewisseld werd bleek dit vaak een onnodig lange en moeilijke periode te zijn voor het lokale bestuur. Via deze wijzigingen kunnen de nieuw verkozen gemeenteraadsleden sneller aan de slag, meer bepaald in de eerste vijf werkdagen van december, de eerste maal in 2024 tussen maandag 2 en vrijdag 6 december.

In het derde lid van paragraaf 1 van artikel 6 wordt verduidelijkt wanneer de installatievergadering kan plaatsvinden als er een bezwaar ingediend wordt tegen de verkiezing en als die vervolgens toch geldig verklaard wordt. De termijn voor de installatie wordt verlengd tot vijftien dagen in plaats van tien dagen, om voldoende tijd voor een oproeping te kunnen voorzien. Verder wordt in deze passage verwezen naar het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, om ervoor te zorgen dat er geen onduidelijkheden kunnen optreden bij de samenlezing van de artikels ter zake.

In het vierde lid van paragraaf 1 van artikel 6 wordt geregeld wanneer de installatievergadering kan plaatsvinden als er een bezwaar is ingediend tegen de verkiezing en als die verkiezing vervolgens ongeldig is verklaard en er een nieuwe verkiezing moet worden gehouden. Ook hier wordt de termijn voor de installatie verlengd tot vijftien dagen, om dezelfde reden. Ook wordt verwezen naar het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges om ervoor te zorgen dat er geen onduidelijkheden kunnen optreden bij de samenlezing van de artikels ter zake.

De wijziging van artikel 6 werkt door naar artikel 119 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de districtsraad.

Artikel 29 (7 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 7 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het derde lid van de eerste paragraaf van artikel 7 wordt de termijn voor het indienen van de akte van voordracht ingekort tot drie dagen. Aangezien deze akte pas op de installatievergadering beoordeeld wordt, is er geen noodzaak om deze acht dagen voor de installatie te laten indienen. Het inkorten van deze termijn is verder noodzakelijk om de installatievergadering met één maand te kunnen vervroegen.

In de vijfde paragraaf van artikel 7 worden in het eerste en vierde lid de afzetting en schorsing toegevoegd aan de gronden om een nieuwe voorzitter te kunnen verkiezen, naast het niet aanvaarden, de vervallenverklaring, het ontslag, verhindering en overlijden. Dit betreft een vergetelheid in het decreet over het lokaal bestuur, en is noodzakelijk voor de correcte toepassing van dit artikel. Indien de voorzitter van de gemeenteraad geschorst of afgezet wordt, moet hij ook vervangen respectievelijk opgevolgd worden.

De wijziging van artikel 7 werkt door naar artikel 120 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de verkiezing van de voorzitter van de districtsraad.

Artikel 30 (10 DLB)

Dit artikel voegt in artikel 10 van het decreet over het lokaal bestuur, dat de onverenigbaarheden regelt, twee nieuwe onverenigbaarheden toe in de punten 8° en 9°.

De eerste nieuwe onverenigbaarheid geldt ten aanzien van de leidende ambtenaren van een sociale huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort. Deze bepaling heeft tot doel de leidende ambtenaren te ontmoedigen zich verkiesbaar te stellen voor het opnemen van een mandaat als gemeenteraadslid. Deze ongelijkheid vanuit grondrechtelijk perspectief, nl. het terugdringen van het recht op verkiesbaarheid is te verantwoorden door de absolute zorg van de Vlaamse Regering het gewestelijk woonbeleid te vrijwaren van lokale politieke inmenging en informatiedoorstroming vanuit de sociale huisvestingsmaatschappijen naar het gemeenteraadsniveau niet al te zeer te politiseren. De ongelijke behandeling van de leidende ambtenaren van de sociale huisvestingsmaatschappijen wat hun verkiesbaarheid betreft, is hierdoor proportioneel te verantwoorden.

De tweede nieuwe onverenigbaarheid geldt ten aanzien van de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt. Naar analogie van de onverenigbaarheid die geldt voor de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeenten, kan de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waarvan de gemeente deelnemer is, geen deel uitmaken van de gemeenteraad. Deze ambtelijke onverenigbaarheid in hoofde van de leidend ambtenaar van het intergemeentelijk samenwerkingsverband houdt een beperking in op het recht een dergelijk mandaat op te nemen, omdat van een leidend ambtenaar van een intergemeentelijk

samenwerkingsverband niet aangenomen kan worden dat hij de belangen van zijn eigen gemeente als raadslid boven de belangen van zijn werkgever kan stellen.

De nieuwe onverenigbaarheden treden in werking op 1 december 2024 (zie artikel 125 van dit ontwerp van decreet), dat betekent dat hiermee rekening moet worden gehouden bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen. Kandidaten die zich in een dergelijke onverenigbaarheid bevinden, kunnen nog deelnemen aan de verkiezingen, maar moeten zich er bewust van zijn dat zij, eens verkozen, de keuze zullen moeten maken tussen het mandaat opnemen en hun job opzeggen of het mandaat niet opnemen en hun job verder uitoefenen.

De wijziging van artikel 10 werkt niet door naar artikel 119 en artikel 122 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de districten.

Artikel 31 (20 DLB)

Dit artikel wijzigt het eerste en derde lid van artikel 20 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het eerste lid van artikel 20 wordt de verwijzing naar artikel 6, § 1 van het decreet over het lokaal bestuur geschrapt, omdat de termijn van oproeping voor de installatievergadering van veertien dagen herleid wordt tot acht dagen ingevolge artikel 28 van dit ontwerp van decreet.

Verder wordt het derde lid aangevuld met de bepaling dat het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad aangeeft of de vergadering van de gemeenteraad of de gemeenteraadscommissie digitaal of hybride kan plaatsvinden. Voor de vergadering van de gemeenteraad is een fysieke vergadering het uitgangspunt. Als de gemeenteraad digitaal of hybride wil vergaderen, dan kan dit enkel onder de uitzonderlijke omstandigheden vermeld in het huishoudelijk reglement . De gemeenteraad legt de uitzonderlijke omstandigheden vast zowel voor de digitale als voor de hybride vergadering. De motivering naar de omstandigheden vermeld in het huishoudelijk reglement moet blijken uit de gemeenteraadsbeslissing tot aanname van het huishoudelijk reglement.

De gemeenteraad maakt de afweging wat als 'uitzonderlijke omstandigheid' wordt beschouwd en beschrijft dit in het huishoudelijk reglement. De uitzonderlijke omstandigheid voor digitaal vergaderen kan verschillend zijn van de uitzonderlijke omstandigheid voor het hybride vergaderen. Zo kan in het huishoudelijk reglement bijvoorbeeld worden opgenomen dat er digitaal of hybride vergaderd wordt als de fractieleiders daarover een akkoord vinden.

De vergaderingen van de gemeenteraadscommissie kunnen steeds, ongeacht de omstandigheid of situatie, digitaal of hybride doorgaan als die mogelijkheid door de gemeenteraad is voorzien in het huishoudelijk reglement.

De Vlaamse Regering kan de minimale voorwaarden rond digitaal en hybride vergaderen, die in elke gemeente en elk OCMW gelden, bepalen. Deze werkwijze maakt het mogelijk om sneller de maatschappelijke en digitale evolutie te volgen.

De wijziging van artikel 20 werkt door naar artikel 74 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de OCMW-raad, naar artikel 110 van het decreet over het lokaal bestuur dat geldt voor het bijzonder comité voor de sociale dienst en naar artikel 126 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op de districtsraad.

Artikel 32 (25 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 25, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur.

Aangezien de gemeenteraad niet louter en alleen meer fysiek zal kunnen plaatsvinden, dekt de term 'zaal' niet meer alle mogelijkheden. Het woord 'zaal' wordt vervangen door 'vergadering'. Onder 'vergadering' vallen zowel de fysieke, digitale als hybride vormen van vergaderen.

Deze wijziging werkt door naar artikel 74, 110 en 126 van het decreet over het lokaal bestuur die respectievelijk gelden voor de OCMW-raad, voor het bijzonder comité en voor de districtsraad.

Artikel 33 (30 DLB)

Dit artikel schrapt in artikel 30 van het decreet over het lokaal bestuur de bepaling over de burgemeester buiten de raad. Deze bepaling wordt immers in het nieuwe artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur niet behouden (zie artikel 39 van dit ontwerp van decreet). De geschrapte bepaling over een burgemeester buiten de raad blijft wel gelden voor de randgemeenten en wordt hernomen in het nieuwe artikel 524/1.

Artikel 34 (36 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 36 van het decreet over het lokaal bestuur.

In paragraaf 2, eerste lid, verdwijnt de mogelijkheid voor lijsten om op de installatievergadering nog te beslissen of de lijst al of niet wordt opgesplitst. Lijsten beslissen voorafgaand aan de verkiezingen of de lijst in twee fracties wordt opgesplitst.

Verder worden de voorwaarden voor de akte van fractievorming geschrapt omdat de akte van fractievorming niet langer wordt toegevoegd als bijlage bij de voordrachtsakte, maar daarin wordt geïntegreerd (zie artikel 5 van dit ontwerp van decreet). Kandidaat-gemeenteraadsleden moeten de voorwaarden vermeld in artikel 71 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet in acht nemen.

Een lijst die in twee fracties wil splitsen moet dit vermelden op de voordrachtsakte, overeenkomstig artikel 71 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet. De voordrachtsakte wordt overeenkomstig artikel 70 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet bezorgd aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau. Een lijst kan aan de hand van een verbeteringsakte overeenkomstig artikel 91 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet de tekortkomingen op de voordrachtsakte voor wat betreft de fractievorming verbeteren of vervolledigen. Een kandidaat kan zijn keuze voor een fractie echter niet wijzigen. Een nieuwe kandidaat moet uiteraard wel invullen tot welke fractie hij behoort.

De mogelijkheid om lijsten te verenigen tot een fractie, zoals beschreven in paragraaf 3 en 4 van artikel 36, verdwijnt. Het verenigen van lijsten in een nieuwe fractie is niet verenigbaar met de nieuwe procedure voor de benoeming van de burgemeester. Deze wordt voortaan de kandidaat met de meeste voorkeurstemmen van de grootste fractie van de coalitie. Hiermee wordt bedoeld de grootste fractie zoals blijkt uit het proces-verbaal van de verkiezingen.

De wijziging van artikel 36 werkt niet door naar de districtsraad. Voor de districtsraad blijft de huidige regeling voor de fracties bestaan.

Artikel 35 (38 DLB)

Dit artikel voegt in artikel 38, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur, een punt 11°, een punt 12° en een punt 13° toe.

Punt 11° verplicht de gemeenteraad om haar keuze om digitaal of hybride te vergaderen en de wijze waarop dit gebeurt minstens in het huishoudelijk reglement op te nemen. De Vlaamse Regering kan bepalen onder welke voorwaarden digitaal en hybride vergaderen mogelijk is.

Punt 12° verduidelijkt dat het huishoudelijk reglement de uitzonderlijke omstandigheden moet vermelden waaronder de gemeenteraad digitaal kan vergaderen, als het huishoudelijk reglement het digitaal vergaderen toelaat.

Punt 13° verduidelijkt dat het huishoudelijk reglement de uitzonderlijke omstandigheden moet vermelden waaronder de gemeenteraad hybride kan vergaderen, als het huishoudelijk reglement het hybride vergaderen toelaat.

De uitzonderlijke omstandigheden waaronder digitaal vergaderd kan worden, kunnen verschillen van de uitzonderlijke omstandigheden waaronder hybride vergaderd kan worden. Er kunnen dus twee afzonderlijke regelingen worden opgenomen in het huishoudelijk reglement.

De wijziging van artikel 38 werkt door naar artikel 74 en 126 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op respectievelijk de OCMW-raad en de districtsraad.

Artikel 36 (43 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 43 van het decreet over het lokaal bestuur.

Aan de eerste paragraaf van artikel 43 wordt ook een nieuw derde lid ingevoegd. Daarin wordt bepaald dat de akte van voordracht ondertekend wordt met respect voor het initiatiefrecht. De bepaling "met respect voor het initiatiefrecht" betekent dat er geen akte van voordracht kan ondertekend worden tijdens het initiatiefrecht van een bepaalde verkozene voor de gemeenteraad, zonder dat de lijst van die verkozene deel uitmaakt van die coalitie.

In het nieuwe vierde lid van de eerste paragraaf van artikel 43 wordt de termijn voor het indienen van de akte van voordracht ingekort tot drie dagen. Aangezien deze akte pas op de installatievergadering beoordeeld wordt, is er geen noodzaak om deze acht dagen voor de installatie te laten indienen. Het inkorten van deze termijn is verder noodzakelijk om de installatievergadering met één maand te kunnen vervroegen.

De wijzigingen van artikel 43 werken door naar artikel 122 van het decreet over het lokaal bestuur dat van toepassing is op het districtcollege.

Artikel 37 (46 DLB)

Dit artikel vervangt artikel 46 van het decreet over het lokaal bestuur.

Paragraaf 1 kent aan de gemeenteraad de mogelijkheid toe om een constructieve motie van wantrouwen aan te nemen tegen de burgemeester en de schepenen die de gemeenteraad zelf heeft verkozen. Vandaar kan de motie ingediend in de gemeenteraad niet gericht zijn tegen de schepenen vermeld in artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur. De positie van de gemeenteraad wordt hiermee versterkt, aangezien hij een middel krijgt om zijn steun op te zeggen in het zittende college of in één of meer leden ervan, en tegelijk, in constructieve zin, zijn steun te geven aan de opvolger(s).

Het eerste lid omschrijft de collectieve motie van wantrouwen. In dit geval is de motie gericht tegen het voltallige college van burgemeester en schepenen, met uitzondering van de schepenen van rechtswege vermeld in artikel 42, §1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur.

Het tweede lid omschrijft de individuele motie van wantrouwen. In dit geval is de motie gericht tegen een of meer schepenen, met uitzondering van de schepenen van rechtswege vermeld in artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur. Tegen de burgemeester kan geen individuele motie van wantrouwen worden ingediend.

De gemeenteraad kan geen motie van wantrouwen richten tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, als die van rechtswege als schepenen werd toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen. Het komt immers aan de raad voor maatschappelijk welzijn toe om de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst te verkiezen, wat maakt dat enkel de raad voor maatschappelijk welzijn een constructieve motie, waarbij een nieuwe kandidaat-opvolger wordt voorgesteld, kan richten tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die van rechtswege als schepenen werd toegevoegd aan het college. De procedure hiervoor is geregeld in artikel 104 van het decreet over het lokaal bestuur.

Paragraaf 2 bepaalt de ontvankelijkheidsvoorwaarden van een constructieve motie van wantrouwen. De motie moet ondertekend zijn door een meerderheid van de raadsleden en door tenminste twee derde van de raadsleden van elke fractie die de motie ondersteunt. Een individuele motie moet gesteund zijn door de fractie waartoe de schepenen tegen wie de motie gericht is behoort. De motie moet aangeven tegen welke leden van het college van burgemeester en schepenen ze gericht is en voor elk van die leden een kandidaat-opvolger voordragen. Een motie gericht tegen een of meerdere schepenen wordt ingediend samen met de akte of akten van voordracht als vermeld in artikel 49 van het decreet over het lokaal bestuur.

In geval van een collectieve motie, is er een gezamenlijke akte van voordracht bijgevoegd als vermeld in artikel 43 van het decreet over het lokaal bestuur en vermeldt de motie de identiteit van de aangewezen-burgemeester. Vóór de inwerkingtreding van artikel 39 van dit ontwerp van decreet wordt er voor de aanduiding van de burgemeester een voordracht van akte bijgevoegd als vermeld in huidig artikel 58, §1 van het decreet over het lokaal bestuur. Zetelende leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen opnieuw worden voorgedragen. Als een lijst in twee fracties is opgesplitst, wordt, in afwijking van

artikel 43 of 49, de akte van voordracht van de kandidaat-schepen ondertekend door de meerderheid van de gemeenteraadsleden die deel uitmaken van de fractie van de kandidaat-schepen.

Bij de vervanging van de burgemeester ten gevolge van een collectieve motie van wantrouwen is de procedure vermeld in artikel 58, §1, eerste lid van het decreet over het lokaal bestuur niet van toepassing. De indieners van de motie hebben tussen de raadsleden de vrije keuze bij het vermelden van de identiteit van de burgemeester. Dat kan dus ook de zittende burgemeester zijn. Het betrokken raadslid treedt vanaf de aanneming van de motie en na zijn eedaflegging als aangewezen-burgemeester in functie. Er moet dus enkel gestemd worden over de motie, opdat de aangewezen-burgemeester in functie kan treden.

Aangezien de constructieve motie niet omwille van het spoedeisende karakter, voorzien in artikel 23 van het decreet over het lokaal bestuur, mag worden geagendeerd, geldt in deze, met toepassing van artikel 21 van het decreet over het lokaal bestuur, de termijn van minstens acht dagen tussen de oproeping van de gemeenteraadsleden en de gemeenteraadszitting. Deze termijn kan dienen als afkoelingsperiode.

Deze paragraaf bepaalt ook de temporele ontvankelijkheidsvoorwaarden.

Om een nieuw geïnstalleerd college de kans te geven om de nodige stabiliteit te verwerven, is het niet toegelaten dat een constructieve motie wordt aangenomen in de periode van één jaar na de installatie van de gemeenteraad.

Om te voorkomen dat de motie wordt gebruikt als een instrument in de verkiezingscampagne, is het ook niet toegelaten dat een constructieve motie wordt aangenomen in de laatste twaalf maanden voor de lokale verkiezingen.

Om een opeenvolging van constructieve moties van wantrouwen tegen een volledig schepencollege, uitgezonderd de schepen vermeld in artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur te vermijden die op hun beurt de bestuurbaarheid van een gemeente in het gedrang kan brengen, is het ook niet toegelaten een nieuwe constructieve motie van wantrouwen in te dienen voor het verval van een termijn van één jaar volgend op de installatie van een nieuw college ingevolge een door de gemeenteraad aangenomen motie van wantrouwen.

Paragraaf 3 beschrijft het onderzoek van de voorwaarden van de motie. De voorzitter van de gemeenteraad gaat na of aan deze voorwaarden is voldaan.

Alvorens ze ter stemming kan worden voorgelegd, onderzoekt de voorzitter van de gemeenteraad:

1/ Of de motie gericht is tegen de leden van het college van burgemeester en schepenen waartegen dergelijke motie kan gericht worden (d.w.z. hij controleert of de motie niet gericht is tegen de schepen vermeld in artikel 42 § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur). Dit is de voorwaarde opgenomen in de eerste paragraaf van dit artikel.

2/ Of de motie voldoet aan de voorwaarden opgenomen in de tweede paragraaf. Als de voorzitter vaststelt dat niet aan alle voorwaarden is voldaan, verklaart hij de motie zonder voorwerp. Dit zal het geval zijn als de motie ontoelaatbaar is omdat zij gericht is tegen de schepen vermeld in artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur of werd ingediend in strijd met de temporele voorwaarden of als de motie onontvankelijk is (ongeldige voordracht, niet voor alle

leden die het voorwerp uitmaken van de motie een voordracht, te weinig handtekeningen,...)

Een onontvankelijk verklaarde akte van voordracht van schepenen betekent dus dat er niet over de motie kan worden gestemd. Als de regeling dat toch toelaat, dan verdwijnt het constructieve karakter ervan.

Paragraaf 4 bepaalt dat de aanneming van een motie tegen één of meerdere leden van het college van burgemeester en schepenen tot gevolg heeft dat het betrokken lid of de betrokken leden ontslagen worden uit hun mandaat. Dit geldt ook voor de burgemeester in het geval van een collectieve motie.

Gaat het om een lid dat in die hoedanigheid tevens verkozen werd als voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, dan zal de door de gemeenteraad aangenomen motie enkel tot diens ontslag als lid van het schepencollege leiden indien er tevens in de raad voor maatschappelijk welzijn een motie werd aangenomen tegen de voorzitter van het Bijzonder Comité – zie verder bij de bespreking van paragraaf 6.

De aanneming van de motie heeft ook meteen als gevolg dat de voorgedragen kandidaat-schepenen, in voorkomend geval de voorgedragen kandidaat-schepenen verkozen verklaard worden. De aanneming van de collectieve motie heeft wat de burgemeester betreft, tot gevolg dat de persoon die in de motie wordt vermeld als nieuwe burgemeester, vanaf dan in functie is als aangewezen-burgemeester. Hij oefent alle functies uit die aan de burgemeester worden toevertrouwd. Voor hij zijn mandaat aanvaardt, legt de aangewezen burgemeester de eed af als vermeld in artikel 58, §1, derde lid.

De nieuw verkozen schepenen leggen krachtens artikel 44 van het decreet over het lokaal bestuur de eed af in openbare vergadering van de gemeenteraad in handen van de burgemeester.

Krachtens artikel 79, eerste lid van het decreet over het lokaal bestuur zijn de nieuwe schepenen van rechtswege ook de nieuwe leden van het vast bureau zijn en is de nieuwe burgemeester van rechtswege ook de nieuwe voorzitter van het vast bureau.

Voor het aannemen van de motie door de gemeenteraad geldt de regeling van artikel 33 van het decreet over het lokaal bestuur dat bepaalt dat de besluiten genomen worden bij volstreekte meerderheid van stemmen en dat bij staking van stemmen het voorstel is verworpen. Dit betekent dat de bijzondere meerderheid enkel vereist is voor het indienen van een motie. Voor het geldig aannemen daarvan volstaat een gewone meerderheid van de helft plus één van de raadsleden. Voor het aannemen van de motie is dus geen bijzondere meerderheid vereist.

Paragraaf 5 bepaalt dat de aangenomen collectieve motie en de beslissing van de gemeenteraad hierover ter kennis worden gebracht van de Vlaamse Regering. De burgemeester wordt benoemd overeenkomstig de procedure vermeld in artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur.

Paragraaf 6 handelt specifiek over de situatie van het lid van het college dat, in zijn hoedanigheid van lid van het vast bureau, in toepassing van artikel 90 van het decreet over het lokaal bestuur verkozen werd tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Dit lid kan, vermits hij verkozen werd door de gemeenteraad, het voorwerp uitmaken van een motie van wantrouwen in de gemeenteraad.

Aangezien echter dit lid, in zijn hoedanigheid van schepen of burgemeester (en van rechtswege lid van het vast bureau) verkozen werd tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, zal een motie in de gemeenteraad tegen dit lid enkel tot gevolg hebben dat hij het mandaat van schepen of burgemeester verliest indien en voor zover de raad voor maatschappelijk welzijn tegelijk een motie van wantrouwen aanneemt tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. In een dergelijke situatie is het aangewezen dat tegelijkertijd een motie van wantrouwen wordt ingediend in de gemeenteraad én in de raad voor maatschappelijk welzijn.

Tot aan de inwerkingtreding van artikel 39 is een akte van voordracht vereist voor de aanduiding van de burgemeester bij de aanneming van een collectieve motie van wantrouwen (huidige procedure van artikel 58, §1, eerste lid van het decreet over het lokaal bestuur). Deze vereiste valt weg vanaf de inwerkingtreding van artikel 39 van het voorliggende ontwerp.

Artikel 38 (54 DLB)

Dit artikel voegt twee zinnen toe aan artikel 54 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het college van burgemeester en schepenen bepaalt in het huishoudelijk reglement of zij digitaal of via een hybride vorm kan vergaderen. De Vlaamse Regering kan het kader vaststellen waarbinnen digitaal en hybride vergaderen mogelijk is.

Indien het nodig is om verdere principes uit te werken rond digitaal en hybride vergaderen voor het college van burgemeester en schepenen, kan de Vlaamse Regering dit doen door middel van een uitvoeringsbesluit. Deze aanpak bevordert de leesbaarheid van het decreet en maakt het mogelijk om sneller de maatschappelijke en digitale evolutie te volgen.

Deze wijziging werkt door naar artikel 83 van het decreet over het lokaal bestuur dat geldt voor het vast bureau.

Deze wijziging werkt ook door in de districten.

Artikel 39 (58 DLB)

Dit artikel vervangt artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur. Vandaag draagt de meerderheid van de verkozenen van de coalitiefracties een verkozene uit hun midden als burgemeester voor, waarna hij of zij door de regering wordt benoemd. De betrokken verkozenen hebben bij het voordragen veel vrijheid. Zo zijn ze niet gebonden door het aantal naamstemmen dat de kandidaat-burgemeester behaalde noch door het stemcijfer van de lijst waarop deze kandidaat opkwam. Met als gevolg dat ze, theoretisch, bijvoorbeeld de kandidaat-burgemeester kunnen voordragen van de kleinste coalitiefractie (laagste stemcijfer) of uit hun midden degene kunnen voordragen met het kleinste aantal naamstemmen. De Vlaamse Regering wil de betrokkenheid en het stemgewicht van de kiezer en dus impact van de kiezer op het lokaal beleid en de gemeentelijke beleidsploeg significant vergroten en zichtbaarder maken met een nieuwe regeling voor de aanstelling van de belangrijkste politicus van de gemeente, de

burgemeester. De nieuwe regeling houdt in dat de verkozene met de meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie in principe door de Vlaamse Regering benoemd wordt tot burgemeester. Wanneer de betrokken verkozene het mandaat van burgemeester niet opneemt of zijn mandaat eindigt, regelt dit ontwerp een dwingende vervanging. Zo wordt bij dergelijke weigering of ontslag, de verkozene met de tweede meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie de burgemeester. Op die manier wordt de impact van de stem van de kiezer bij de benoeming van de burgemeester gevrijwaard en worden partijpolitieke afspraken over dit mandaat maximaal vermeden.

Het eerste lid van de eerste paragraaf regelt dat de verkozene voor de gemeenteraad met het hoogste aantal naamstemmen en behorend tot de coalitiefractie met de meeste zetels in de gemeenteraad in principe door de Vlaamse Regering benoemd wordt tot burgemeester. De coalitie blijkt uit een ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht voor schepenen. Als er geen, of geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht voor schepenen is, vormen de fracties waarvan schepenen individueel werden verkozen de coalitie. In dat geval wordt dan opnieuw gekeken naar de coalitiefractie met de meeste zetels in de gemeenteraad.

De fractiegrootte in relatie tot de benoeming van de burgemeester wordt bevroren. Een fractie wordt geacht hetzelfde aantal leden te behouden voor wat betreft het gewicht van de fracties en de benoeming van de burgemeester die daarop volgt. Dit geldt tot de eerstvolgende vernieuwing van de gemeenteraad.

In het tweede lid wordt bepaald dat vanaf de installatie van de schepenen, hetzij naar aanleiding van een ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht voor schepenen zoals bepaald in artikel 43, §1, hetzij naar aanleiding van een individuele schepenvierkiezing zoals bepaald in artikel 43, §3, het raadslid met het meeste naamstemmen en behorend tot de grootste coalitiefractie in de gemeenteraad aangewezen-burgemeester is. Dit raadslid draagt tot zijn benoeming of tot de beslissing van de Vlaamse Regering tot niet-benoeming de titel van "aangewezen-burgemeester". Hij oefent alle functies uit die aan de burgemeester worden toevertrouwd. Hij wordt evenwel niet als schepen vervangen, indien hij als schepen werd verkozen. In de gemeente Voeren is, ingevolge de toepassing van artikel 14 van de Nieuwe Gemeentewet, de schepen of het gemeenteraadslid waarvan sprake in het tweede lid van artikel 14 Nieuwe Gemeentewet aangewezen-burgemeester. Dit wordt ook verduidelijkt in artikel 524 van het decreet over het lokaal bestuur, zoals gewijzigd door artikel 117 van dit ontwerp van decreet.

Het derde lid stelt dat, voor de aangewezen-burgemeester zijn mandaat als aangewezen-burgemeester aanvaardt, hij de volgende eed aflegt in handen van de voorzitter van de gemeenteraad: "Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.". De aangewezen-burgemeester die na twee oproepingen de eed niet aflegt, doet daarmee afstand van zowel het ambt van aangewezen-burgemeester als het burgemeestersmandaat.

De fractiegrootte in relatie tot de aanduiding van de burgemeester wordt bevroren. Een fractie wordt geacht hetzelfde aantal leden te behouden voor wat betreft het gewicht van de fracties en de aanduiding van de burgemeester die daarop volgt. Dit geldt tot de eerstvolgende vernieuwing van de gemeenteraad.

Het vierde lid van deze paragraaf voorziet dat de gemeenteraad de Vlaamse Regering in kennis stelt van de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester. Vanaf dan kan de Vlaamse Regering op gemotiveerde wijze overgaan tot het niet-benoemen van de aangewezen-burgemeester, als de Vlaamse Regering van oordeel is dat de aangewezen-burgemeester onwaardig is of ongeschikt is om tot burgemeester benoemd te worden. De Vlaamse Regering kan hiervoor het advies inwinnen van de gouverneur en van het parket.

Het vijfde lid bepaalt dat elke benoemd burgemeester die zijn mandaat als burgemeester aanvaardt, de volgende eed aflegt in handen van de voorzitter van de gemeenteraad: "Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen."

Het zesde lid regelt dat de eedaflegging van de burgemeester in beginsel gebeurt tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad, of, wanneer dat onmogelijk blijkt, tijdens een van de daarop volgende vergaderingen van de gemeenteraad.

Het zevende lid regelt dat de Vlaamse Regering in het geval van niet-benoeming of weigering tot eedaflegging kan overgaan tot het benoemen van het raadslid dat, na die aangewezen-burgemeester, binnen dezelfde fractie de meeste naamstemmen heeft behaald, maar ook daar geldt dat de Vlaamse Regering kan overgaan tot het niet-benoemen: de regeling, vermeld in het tweede lid, wordt op een analoge manier toegepast op de volgende raadsleden tot een geschikte burgemeester kan worden benoemd.

Het achtste lid herneemt inhoudelijk de tweede paragraaf van artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur, met dien verstande dat ook het niet afleggen van de eed als aangewezen-burgemeester of burgemeester tot gevolg heeft dat betrokkene tijdens dezelfde bestuursperiode niet kan benoemd worden als burgemeester.

Het eerste en tweede lid van de tweede paragraaf regelt wat er gebeurt als de aangewezen-burgemeester het ambt niet kan of wil opnemen, als de aangewezen- of benoemde burgemeester ophoudt het ambt uit te oefenen of als de Vlaamse Regering de benoeming tot burgemeester weigert: in eerste instantie wordt gekeken naar de persoon met het tweede grootste aantal stemmen binnen de fractie, en pas wanneer alle verkozenen van de grootste fractie ervan afzien om het mandaat van burgemeester op te nemen, wordt gekeken naar de tweede grootste fractie.

Deze wijzigingen gelden ook in de gemeente Voeren. De huidige regeling in verband met de voordracht van een kandidaat voor het burgemeestersambt blijft wel verder gelden voor de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Dat wordt geregeld in artikel 524/1 van het decreet over het lokaal bestuur, zoals ingevoegd door artikel 118 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 40 (59 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 59 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het eerste lid wordt de verwijzing naar artikel 58, §1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur opgeheven, gelet op de nieuwe procedure voor de

benoeming van de burgemeester. De verwijzing naar artikel 354/1 van het decreet over het lokaal bestuur wordt toegevoegd, omdat fusiegemeenten kunnen kiezen voor een gedeeld burgemeestersmandaat (zie artikel 75 van dit ontwerp van decreet).

Het tweede lid van artikel 59 van het decreet over het lokaal bestuur wordt eveneens opgeheven, daar de regeling over de eedaflegging van de burgemeester in artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur wordt opgenomen (zie artikel 39 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 41 (62 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 62 van het decreet over het lokaal bestuur. Er wordt een bijkomende grond van vervanging toegevoegd, namelijk de vervanging naar aanleiding van het gebruik van een motie van wantrouwen.

In het eerste lid wordt verduidelijkt dat voor de verwijzing naar de installatievergadering in artikel 58 "de installatievergadering" wordt gelezen als "de eerste vergadering van de gemeenteraad, volgend op de benoeming van de burgemeester".

Het vierde lid wordt aangepast aan de nieuwe wijze van benoeming van de burgemeester, doordat de notie van een "voorgedragen kandidaat-burgemeester" wegvalt. Deze notie blijft wel bestaan in de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. In deze gemeenten wordt met "de niet-benoeming van de burgemeester" dan ook "de niet-benoeming van de voorgedragen kandidaat-burgemeester" bedoeld.

Als de burgemeester niet wordt benoemd blijft daar verder gelden dat hij of zij het ambt dan ook niet kan waarnemen voor de rest van de bestuursperiode.

Artikel 42 (68 DLB)

Dit artikel schrapt paragraaf 4, een bepaling over de benoeming van de burgemeester buiten de raad, in artikel 68 van het decreet over het lokaal bestuur. De schrapping van deze bepaling is een gevolg van de nieuwe benoeming van de burgemeester in de gewone gemeenten.

De geschrapte bepaling over een burgemeester buiten de raad blijft wel gelden voor de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 en wordt hernomen in artikel 524/1 van het decreet over het lokaal bestuur, zoals ingevoegd door artikel 118 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 43 (78 DLB)

Dit artikel voegt een punt 18° toe aan het tweede lid van artikel 78 van het decreet over het lokaal bestuur. Het aannemen van een motie van wantrouwen tegen de voorzitter van het BCSD is een exclusieve bevoegdheid van de raad voor maatschappelijk welzijn en kan niet worden gedelegeerd.

Artikel 44 (79 DLB)

Dit artikel schrapt het vierde lid, een bepaling over de benoeming van de burgemeester buiten de raad, in artikel 79 van het decreet over het lokaal bestuur.

Artikel 45 (80 DLB)

Dit artikel past een verwijzing aan in artikel 80 van het decreet over het lokaal bestuur, ingevolge artikel 40 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 46 (90 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 90 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het vijfde lid van de eerste paragraaf wordt de termijn voor het indienen van de akte van voordracht ingekort tot drie dagen. Gezien deze akte pas op de installatievergadering beoordeeld wordt, is er geen noodzaak om deze acht dagen voor de installatie te laten indienen. Het inkorten van deze termijn is verder noodzakelijk om de installatievergadering met één maand te kunnen vervroegen.

Artikel 47 (91 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 91 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het eerste lid van de eerste paragraaf wordt de termijn voor het indienen van de verklaring van lijstenverbinding aangepast. Het oorspronkelijke artikel bevatte geen bepaling voor die gevallen waar er een bezwaar ingediend werd tegen de verkiezing en die vervolgens toch geldig verklaard werd, of wanneer een bezwaar werd ingediend tegen de verkiezing en die verkiezing vervolgens ongeldig werd verklaard en er een nieuwe verkiezing moest worden gehouden. De nieuwe regeling koppelt de termijn voor het indienen van de verklaring van lijstenverbinding aan de installatievergadering van de gemeenteraad en meer bepaald aan de laatste dag waarop voorafgaand aan de installatie van de gemeenteraad en dus van de vergadering van de OCMW-raad die daarop aansluit en waarop het bijzonder comité wordt geïnstalleerd, voordrachtsakten kunnen ingediend worden. Twee dagen voor die laatste dag, moet de verklaring van lijstenverbinding ingediend worden.

In het tweede lid van de tweede paragraaf wordt verwezen naar de breuk in plaats van de decimalen van het resultaat van de bewerking. Het is belangrijk dat deze bewerking als breuk wordt gehouden, omdat er in diverse gevallen fouten gemeld werden in de decimalen bij het uitwerken van de breuk: identieke breuken geven in rekenprogramma's soms toch een verschil in het vijftiende cijfer na de komma.

Het gaat in deze steeds over gelijknamige breuken, namelijk breuken met dezelfde noemer: de noemer is het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Als breuken een gelijke noemer hebben, is de breuk met de grootste teller de grootste breuk.

In het derde lid van de tweede paragraaf wordt bepaald dat de algemeen directeur een dag na de uiterste datum om een verklaring van lijstenverbinding in te dienen, nagaat hoeveel zetels in het bijzonder comité voor de sociale dienst aan de verschillende lijsten of groepen van lijsten toekomen. Hij maakt op dezelfde dag die zetelverdeling bekend op de webtoepassing van de gemeente. Deze wijziging houdt geen aanpassing van de termijn in ten opzichte van de eerdere regeling.

Artikel 48 (92 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 92 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het tweede lid wordt de termijn voor het indienen van de akte van voordracht ingekort tot drie dagen. Gezien deze akte pas op de installatievergadering beoordeeld wordt, is er geen noodzaak om deze acht dagen voor de installatie te laten indienen. Het inkorten van deze termijn is verder noodzakelijk om de installatievergadering met één maand te kunnen vervroegen.

In het derde lid wordt de bepaling in 2° opgeheven wegens overbodig: er wordt bij het beoordelen van deze akte enkel rekening gehouden met de handtekeningen van de raadsleden, en deze gegevens zijn dan al bekend.

In hetzelfde lid wordt de bepaling in 3° opgeheven wegens overbodig: de eedaflegging geldt als ambtsaanvaarding, een expliciete bevestiging van voordracht door middel van een handtekening van de voorgedragen kandidaat (in casu een niet-verkozene, want de verkozenen tekenen onderaan de akte) is daarom overbodig.

In 6° van het derde lid wordt een lacune aangevuld, deze situatie werd eerder vergeten en wordt nu geregeld.

Aan het derde lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat een lacune aanvult. In 4° staat: *"Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen"*. Dit betekent dat een lijst met twee verkozenen voorheen ook twee ontvankelijke akten van voordracht kon indienen. Deze situatie heeft zich voorgedaan, en het decreet voorzag niet in een oplossing voor deze situatie. Nu wordt gesteld dat in een dergelijke situatie de beide akten onontvankelijk zijn.

In het vierde lid wordt geschrapt dat de kandidaat-opvolgers voor akkoord hun voordracht moeten ondertekenen, omwille van dezelfde redenen als vermeld in de toelichting bij het derde lid, 3°.

Artikel 49 (93 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 93 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het tweede lid wordt een foute verwijzing gecorrigeerd.

In het vijfde lid wordt geregeld wat er gebeurt in het geval zoals beschreven in artikel 92, derde lid, 7° van het decreet over het lokaal bestuur.

Artikel 50 (95 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 95 van het decreet over het lokale bestuur.

In het derde lid wordt de termijn voor het indienen van de akte van voordracht ingekort tot drie dagen. Gezien deze akte pas tijdens de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn beoordeeld wordt, is er geen noodzaak om deze acht dagen voor de vergadering te laten indienen.

Er wordt een vierde lid ingevoegd dat bepaalt dat, wanneer een lijst of groep van lijsten geen ontvankelijke voordrachtsakte heeft ingediend voor de zetels die overeenkomstig artikel 91 van het decreet over het lokaal bestuur aan de lijst of groep van lijsten werden toegewezen, deze lijst een nieuwe akte van voordracht voor een kandidaat-lid of kandidaat-leden kan indienen, voor de mandaten die nog niet zijn ingevuld. In de vorige regeling betekende een fout in de akte meteen dat de aan de lijst toegekende zetels kwamen te vervallen, dat was nooit de bedoeling en wordt door dit nieuw lid rechtgezet.

In het oorspronkelijke vierde lid, nu het vijfde lid, wordt een foute verwijzing rechtgezet. Verder wordt gespecificeerd dat, eens de aan de lijsten toegekende zetels komen te vervallen, elke lijst of groep van lijsten hiertoe een akte van voordracht kan indienen.

Artikel 51 (100 DLB)

Dit artikel wijzigt het eerste lid van artikel 100 van het decreet over het lokaal bestuur.

Er wordt toegevoegd dat de leden van een districtsraad lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst kunnen zijn. In de huidige regeling kunnen leden van een districtsraad geen lid zijn van het bijzonder comité voor de sociale dienst, terwijl leden van de gemeenteraad dit wel kunnen. Deze onregelmatigheid wordt hierdoor rechtgezet.

Artikel 52 (104 DLB)

Dit artikel vervangt artikel 104 van het decreet over het lokaal bestuur.

In dit artikel wordt in de mogelijkheid voorzien om een constructieve motie van wantrouwen aan te nemen tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De regeling is analoog aan de regeling voor de burgemeester en schepenen voorzien in artikel 37 van dit ontwerp van decreet.

De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst tegen wie een constructieve motie van wantrouwen werd aangenomen, blijft schepen of burgemeester, tenzij de motie gericht is tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die met toepassing van artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur, van rechtswege werd toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen. In dat geval vervalt krachtens artikel 106, § 2 van het decreet over het lokaal bestuur zijn mandaat als schepen en zal de nieuwe voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst van rechtswege worden toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen, als hij daar nog geen lid van is.

Gaat het om een motie gericht tegen een voorzitter van het bijzonder comité die in zijn hoedanigheid van lid van het vast bureau verkozen werd als voorzitter, dan blijft betrokkene schepen of burgemeester. De motie aangenomen door de raad voor maatschappelijk welzijn heeft dan tot gevolg dat een andere voorzitter wordt verkozen verklaard. Dit kan een ander lid van het vast bureau zijn ofwel een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn die krachtens artikel 42, § 1, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur wordt toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen.

De ingediende motie moet, in afwijking van de tweede paragraaf, punt 3°, niet ondertekend zijn door twee derde van de raadsleden van de fractie waartoe de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst in de gemeenteraad behoort, als in de gemeenteraad een collectieve motie van wantrouwen is aangenomen. Het doel van een collectieve motie is om een nieuwe meerderheid te installeren. Dit betekent dat het in elk geval mogelijk moet zijn om ook in de raad voor maatschappelijk welzijn een motie van wantrouwen aan te nemen tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Indien bij het indienen en beoordelen van de motie van wantrouwen tegen de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, blijkt dat er in de gemeenteraad geen collectieve motie van wantrouwen is ingediend, dan is vereist dat deze motie bovendien ondertekend is door twee derde van de raadsleden van de fractie waartoe de voorzitter van het bijzonder comité voor maatschappelijk welzijn in de gemeenteraad behoort.

Artikel 53 (110 DLB)

Dit artikel voegt een punt 8° toe aan het tweede lid van artikel 110 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het bijzonder comité kan net zoals de gemeenteraad en de OCMW-raad digitaal of hybride vergaderen. Om die mogelijkheid ook te voorzien voor de subcomités van het bijzonder comité voor de sociale dienst, moet 'gemeenteraadscommissies als vermeld in artikel 37' gelezen worden als 'subcomités vermeld in artikel 89'.

Artikel 54 (111 DLB)

Dit artikel voegt een punt 6°, een punt 7° en een punt 8° toe aan artikel 111 van het decreet over het lokaal bestuur

Punt 6° bepaalt dat het bijzonder comité voor de sociale dienst haar keuze om digitaal of hybride te vergaderen en de wijze waarop dit gebeurt minstens in het huishoudelijk reglement dient op te nemen. De Vlaamse Regering kan het kader vaststellen waarbinnen digitaal en hybride vergaderen mogelijk is.

De punten 7° en 8° bepalen dat als het bijzonder comité voor de sociale dienst ervoor opteert het digitaal en hybride vergaderen mogelijk te maken, het comité de uitzonderlijke omstandigheden waaronder dat kan in het huishoudelijk reglement moet opnemen. Het bijzonder comité voor de sociale dienst geeft in het huishoudelijk reglement zelf invulling aan het begrip 'uitzonderlijke omstandigheden'.

Bij de keuze van vergaderen moet het bijzonder comité voor de sociale dienst in alle gevallen de privacy van de cliënten respecteren, alsook het hoorrecht van de cliënten in het kader van individuele steunverleningsdossiers waarborgen. Bij digitaal en hybride vergaderen moet het bijzonder comité voor de sociale dienst hier extra aandacht aan besteden.

Artikel 55 (119 DLB)

Dit artikel wijzigt het eerste lid van artikel 119 van het decreet over het lokaal bestuur.

Er wordt toegevoegd dat de onverenigbaarheden uit artikel 30 van dit ontwerp van decreet, wat betreft de sociale huisvestingsmaatschappijen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, niet doorwerken naar de leden van een districtsraad. Hierdoor kunnen personeelsleden van een sociale huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort en de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt lid zijn van een districtsraad.

Artikel 56 (122 DLB)

Deze wijziging ligt in het verlengde van de wijziging aan artikel 119 van het decreet over het lokaal bestuur: de onverenigbaarheden wat betreft de sociale huisvestingsmaatschappijen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, zoals opgenomen in artikel 30 van dit ontwerp van decreet, worden niet doorgetrokken naar het mandaat van districtsraad en bijgevolg evenmin naar het districtscollege.

Artikel 57 (126 DLB)

Artikel 36 van het decreet over het lokaal bestuur in verband met de fracties werd gewijzigd voor de gemeenten. Dit artikel, in gewijzigde vorm, is niet langer van toepassing op de districten, de toepassing hiervan wordt dan ook uitgezonderd.

Artikel 58 (126/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 126/1 in het decreet over het lokaal bestuur in. Het herneemt de inhoud van het oorspronkelijke artikel 36 van het decreet over het lokaal bestuur over de fractievorming integraal over. In de districten blijft de huidige regeling ongewijzigd bestaan.

Artikel 59 (153 DLB)

Artikel 153 van het decreet over het lokaal bestuur wordt gewijzigd, zodat het voor een uitvoerende mandataris ook mogelijk is om een vergoeding te krijgen voor zijn mandaat in een vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn, zoals dat al het geval is voor zijn mandaat in een intergemeentelijke vereniging.

Artikel 60 (154 DLB)

Deze wijziging ligt in het verlengde van de wijziging van artikel 153 van het decreet over het lokaal bestuur en behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 61 (191 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 191 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het gewijzigde artikel vangt een hiaat op in de vorige versie van het decreet. Toen was het verbod uit artikel 27 van het decreet over het lokaal bestuur voor de personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente, enkel van toepassing ten opzichte van de gemeente. Met deze wijziging wordt het verbod uitgebreid tegenover het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. In het kader daarvan wordt uitgelegd hoe een aantal begrippen uit artikel 27, § 1 en § 2 met uitzondering van punt 4° en 29, § 4 van het decreet over het lokaal bestuur moeten worden gelezen.

Het principiële verbod geldt door deze wijziging ook kruiselings, d.w.z. voor personeelsleden van de gemeente t.o.v. het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en voor personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn t.o.v. de gemeente. Dit in het kader van een maximale integratie tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente.

Artikel 62 (241 DLB)

Dit artikel wijzigt het artikel 241, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur.

De wijziging bevat een aanvulling van de bepalingen die niet van toepassing zijn op de autonome gemeentebedrijven, een redactionele aanpassing en een toevoeging aan de leeswijzer.

Artikel 63 (242 DLB)

Dit artikel voegt een derde en vierde lid toe aan artikel 242 van het decreet over het lokaal bestuur.

Hierin wordt verduidelijkt dat, zoals dat het geval is voor de leden van de gemeenteraad en die van de raad voor maatschappelijk welzijn, elk lid van de raad van bestuur de afzonderlijke stemming over een of meer onderdelen van het meerjarenplan kan eisen.

Artikel 64 (243 DLB)

Dit artikel voegt een tweede en derde lid toe aan artikel 243, § 1 van het decreet over het lokaal bestuur.

Er wordt hierbij verduidelijkt dat, zoals dat het geval is voor de leden van de gemeenteraad en die van de raad voor maatschappelijk welzijn, elk lid van de raad van bestuur de afzonderlijke stemming over een of meer onderdelen van de jaarrekening kan eisen.

Artikel 65 (245 DLB)

Dit artikel vervangt in artikel 245 van het decreet over het lokaal bestuur verwijzingen naar het Wetboek van Vennootschappen van 7 mei 1999 door verwijzingen naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 66 (285 DLB)

Dit artikel wijzigt punt 2° in artikel 285, § 2, van het decreet over het lokaal bestuur.

Paragraaf 2, 2° van artikel 285 legt een publicatieplicht op met betrekking tot de besluitenlijsten van de algemene vergadering en de raad van bestuur van de welzijnsvereniging. Met behoud van de toepassing van artikel 500 van het decreet over het lokaal bestuur zijn alle bepalingen in het decreet over het lokaal bestuur die van toepassing zijn op de welzijnsvereniging ook van toepassing op de autonome verzorgingsinstelling. Om verwarring hierover uit te sluiten is het aangewezen te verduidelijken dat deze publicatieplicht ook van toepassing is op de autonome verzorgingsinstelling.

Artikel 67 (286 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 286 van het decreet over het lokaal bestuur.

In paragraaf 2, 4° van artikel 286 over de statuten van de vereniging worden de 'vennootschappen voor maatschappelijk welzijn' toegevoegd, naar analogie met de tweede paragraaf, 3° over de oprichtingsakte.

De tekst van paragraaf 2, 5° leidt anders tot verwarring wanneer deze bepaling samen gelezen wordt met artikel 500 van het decreet over het lokaal bestuur (over de toepassing van dit artikel op de autonome verzorgingsinstellingen), zie toelichting bij artikel 110 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 68 (345/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 345/1 in het decreet over het lokaal bestuur in. Het voert de mogelijkheid tot aanduiding van een transitie-manager in. In de figuur van de algemeen directeur-coördinator werden twee rollen verenigd. Enerzijds werd hij geacht de fusie op ambtelijk vlak aan te sturen. Anderzijds werden hem binnen de fusiegemeente decretaal een aantal taken toebedeeld op het vlak van de verkiezingen en de installatievergadering die in andere gemeenten aan de algemeen directeur toekomen. Door die rollen te ontdebelen bieden we de gemeenteraden meer vrijheid om zelf vorm te geven aan de samenvoegingsoperatie. De raden kunnen nog steeds een transitie-manager aanduiden onder de algemeen directeurs van de samen te voegen gemeenten. Maar ze kunnen deze verantwoordelijkheid ook toevertrouwen aan een ander personeelslid of aan iemand van buiten de (ambtelijke) organisatie. Van zodra de gemeenten een algemeen directeur-coördinator aanstellen, valt de manager onder de algemeen directeur-coördinator.

Er wordt daarnaast in een terugvalregeling voorzien in geval er geen transitie-manager wordt aangeduid. In dat geval zullen de algemeen directeur-coördinator en de financieel directeur-coördinator de samenvoegingsoperatie op ambtelijk niveau begeleiden.

Artikel 69 (346 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 346 van het decreet over het lokaal bestuur waarbij de aansturing van de samenvoegingsoperatie op ambtelijk vlak niet automatisch meer toekomt aan de algemeen directeur-coördinator. Aangezien de taken van de algemeen directeur-coördinator betrekking hebben op het laatste jaar voor de fusiedatum, moet die pas worden aangeduid naar aanleiding van het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging.

Daarnaast is een derde lid toegevoegd waarin geregeld wordt dat in het geval van een samenvoeging van aangrenzende gemeenten tot twee of meer nieuwe gemeenten die gepaard gaat met de opsplitsing van een of meer van die gemeenten, het aantal aan te wijzen algemeen directeurs-coördinatoren en financieel directeurs-coördinatoren overeenkomt met het aantal nieuwe gemeenten.

Artikel 70 (346/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 346/1 in het decreet over het lokaal bestuur in. Met dit artikel wordt een terugvalregeling vastgesteld waarbij de algemeen directeur en financieel directeur van de gemeente met het hoogste aantal inwoners aangeduid worden als coördinatoren indien de besturen nalaten zelf coördinatoren aan te stellen op de datum van indiening van het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging.

Bij een samenvoeging, als vermeld in artikel 344, eerste lid, 2°, van het decreet over het lokaal bestuur, wordt een cascaderегeling vastgesteld voor het aanduiden van een algemeen directeur-coördinator en een financieel directeur-coördinator voor elk van de nieuw begrensde gemeenten.

In de huidige regeling ontbreekt immers een terugvalregeling, terwijl de coördinator wel decretaale taken krijgt toegewezen en er andere bepalingen zijn die vereisen dat er een coördinator is (aanduiding maatschappelijke zetel, installatievergadering, ...).

Artikel 71 (350 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 350 van het decreet over het lokaal bestuur, in die zin dat de inhoud wordt hernomen met dien verstande dat de bepalingen worden herschikt en de bepaling over de overdracht van de overheidsopdrachten wordt verruimd, zodat

alle overheidsopdrachten overgaan naar de nieuwe gemeente. Volgens de huidige bepaling kunnen enkel gegunde opdrachten van rechtswege overgaan op de nieuwe gemeente.

Artikel 72 (351/2 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 351/2 in het decreet over het lokaal bestuur in. Hiermee wordt een regeling ingeschreven waarbij de nieuwe gemeente de titel van stad kan dragen wanneer aan één van de oorspronkelijke gemeenten de titel van stad werd verleend. Deze bepaling is ook van toepassing wanneer een samenvoeging gepaard gaat met een opsplitsing van gemeenten.

Artikel 73 (352/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 352/1 in het decreet over het lokaal bestuur in.

Dit artikel bepaalt enkele afwijkingen van het decreet over het lokaal bestuur die betrekking hebben op handelingen in het kader van de uitoefening van het initiatiefrecht en die moeten worden gesteld door de algemeen directeur-coördinator.

Artikel 74 (353 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 353 van het decreet over het lokaal bestuur.

Artikel 353, § 1, 3° en 4° van het decreet over het lokaal bestuur wordt afgestemd op artikel 6 van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd door artikel 28 van dit ontwerp van decreet.

Verder wordt in dit artikel een nieuwe paragraaf 2/1 toegevoegd aan artikel 353. Artikel 8 van het decreet over het lokaal bestuur bepaalt dat een verkozen gemeenteraadslid dat voor zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, de voorzitter van de gemeenteraad daarvan schriftelijk op de hoogte brengt. De afstand wordt definitief zodra de gemeenteraad daarvan kennis heeft genomen. In het geval van een samenvoeging van gemeenten, zijn er verschillende uittredende voorzitters van de gemeenteraad nog actief, bijgevolg wordt een afwijkende bepaling opgenomen over bij welke van de uittredende voorzitters van de gemeenteraad, een verkozen gemeenteraadslid schriftelijk afstand kan doen.

In artikel 353, § 3, eerste tot derde lid van het decreet over het lokaal bestuur worden de verwijzingen aangepast aan de tekst van dit decreet.

Aan de derde paragraaf van artikel 353 wordt een vijfde en zesde lid toegevoegd waarin een afwijkende bepaling wordt opgenomen voor de verklaring van lijstenverbinding waarvan sprake in artikel 91 § 1 van het decreet over het lokaal bestuur (berekening en bekendmaking van de zetelverdeling van het bijzonder comité voor de sociale dienst).

Daarnaast wordt de bepaling opgenomen in artikel 353, § 4 verfijnd, namelijk voor het bepalen van de plaats van de zetel wordt een analoge bepaling opgenomen als voor het bepalen van de plaats van de installatievergadering.

Artikel 75 (354/1 DLB)

Om fusies tussen gemeenten te faciliteren, kunnen fusiegemeenten in de eerste bestuursperiode afwijken van de decretaal geregelde opvolgingsprocedure van de burgemeester. Ook in die gemeenten wordt de verkozene voor de gemeenteraad die het hoogste aantal naamstemmen heeft en die tot de coalitiefractie met de meeste zetels in de gemeenteraad behoort, door de Vlaamse Regering benoemd tot burgemeester.

Er kunnen echter in het begin van de bestuursperiode afspraken gemaakt worden om tussentijds en in onderling overleg een of meerdere burgemeesterswissels door te voeren. Hierbij kan afgeweken worden van de regel dat de benoeming voor zes jaar geldt. De opvolger van de burgemeester is dan niet noodzakelijk het raadslid dat, na de benoemde burgemeester, binnen dezelfde fractie de meeste naamstemmen heeft behaald, dit in afwijking van artikel 58, §2, eerste lid van het decreet over het lokaal bestuur. Indien de fusiegemeente wenst af te wijken van de decretale opvolgingsprocedure, dient er een akte van opvolging te worden ingediend. De akte van opvolging moet uiterlijk worden ingediend drie dagen voor de installatievergadering.

Deze afwijking geldt enkel in de eerste bestuursperiode na de fusie.

Artikel 76 (356/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 356/1 in het decreet over het lokaal bestuur in.

Een betrekking wordt normaal gezien vervuld op een van de volgende manieren:

1° door een aanwervingsprocedure;

2° door een bevorderingsprocedure;

3° door een procedure van interne personeelsmobiliteit;

4° door een procedure van externe mobiliteit;

5° door te putten uit een bestaande wervings- of bevorderingsreserve;

6° door een combinatie van twee of meer procedures, vermeld in punt 1° tot en met 4°.

In het kader van een samenvoeging van gemeenten is het belangrijk dat het personeelsbeleid bekeken wordt in het licht van de nieuwe fusiegemeente. Daarom wordt aan deze mogelijkheden samenvoegingsmobiliteit toegevoegd, een bijkomende manier voor het invullen van een vacature die de mobiliteit tussen de betrokken besturen maximaal garandeert. Dit artikel dient samen te worden gelezen met artikel 349 van het decreet over het lokaal bestuur. Tijdens de periode tussen het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging en de samenvoegingsdatum maakt het invullen van nieuwe betrekkingen, ongeacht de manier waarop die worden ingevuld, voorwerp uit van overleg tussen de samen te voegen gemeenten. Gemeenten kunnen ook putten uit de wervings- of bevorderingsreserve aangelegd door de andere samen te voegen gemeente(n) en van de samen te voegen openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor functies met dezelfde wervingsvoorwaarden.

Artikel 77 (356/2 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 356/2 in het decreet over het lokaal bestuur in.

Met dit artikel wordt nog een bijkomende manier voor het invullen van een vacature toegevoegd, door voor de samen te voegen gemeenten en OCMW's een mobiliteit mogelijk te maken tussen de samen te voegen gemeenten en OCMW's. De voorwaarde om hiervan gebruik te kunnen maken, is dat eenzelfde regeling van

mobilititeit is ingeschreven in de lokale rechtspositieregeling van alle betrokken samen te voegen gemeenten en OCMW's.

Als blijkt dat bepaalde betrekkingen al nodig zijn omdat die een coördinerende rol moeten vervullen in de opbouw van de nieuwe gemeente, kunnen de betrokken gemeenten na overleg beslissen dat een of meer van die betrekkingen als personeelsbehoefte worden voorzien op het personeelsbehoefteplan van een van de betrokken gemeenten. Na vacantverklaring, kunnen die betrekkingen worden ingevuld door te putten uit een bestaande wervings- of bevorderingsreserve, via aanwerving, via externe mobiliteit of via samenvoegingsmobiliteit, zoals bepaald in dit artikel, of via een combinatie van deze procedures.

De samenvoegingsmobiliteit geldt niet voor de betrekking van algemeen of financieel directeur. Artikel 356 van het decreet over het lokaal bestuur regelt wat er dan moet gebeuren. De betrokken fuserende gemeente kan dan een waarnemend directeur aanstellen of ze kan een beheersovereenkomst sluiten met een van de gemeenten waarmee ze gaat fuseren en langs die weg beroep doen op de directeur van die gemeente.

Artikel 78-83 (358-362 DLB)

Op basis van de huidige bepalingen opgenomen in de artikelen 358 en 361 van het decreet over het lokaal bestuur moest een fusiegemeente bij de aanstelling van de nieuwe algemeen directeur en de nieuwe financieel directeur een keuze maken uit de algemeen respectievelijk financieel directeurs van de fuserende gemeenten die zich hiervoor kandidaat hebben gesteld. Pas als er geen gehoor werd gegeven aan deze oproep of deze oproepprocedure geen geschikte kandidaat opleverde, kon de fusiegemeente de betrokken betrekking invullen door aanwerving en of bevordering.

Overeenkomstig de regeling bij de integratie van gemeente en OCMW, krijgt de fusiegemeente met de voorliggende nieuwe regeling, zoals ingevoegd door de artikelen 78-83 van dit ontwerp van decreet, de autonomie om hetzij meteen te kiezen voor de normale aanwervings- of bevorderingsprocedure om de vacante betrekking van algemeen directeur of van financieel directeur in te vullen, hetzij te kiezen om deze betrekking(en) in te vullen volgens de uitzonderlijke oproepregeling onder de algemeen respectievelijk financieel directeurs van de gefuseerde gemeenten.

Artikel 84 (368 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 368 van het decreet over het lokaal bestuur.

Net als alle andere gemeenten, moeten de nieuwe gemeente en haar OCMW voor het einde van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen een geïntegreerd meerjarenplan opmaken dat start in het tweede jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen en afloopt op het einde van het jaar na de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

De nieuwe gemeente en het nieuwe OCMW kunnen echter niet terugvallen op de bestaande meerjarenplannen van de samengevoegde gemeenten en OCMW's en op het 2e lid van artikel 257 om vanaf de samenvoegingsdatum over kredieten te beschikken.

Daarom wordt een bepaling ingevoegd waardoor de fusiebesturen voor het einde van het eerste kwartaal van de eerste bestuursperiode een geïntegreerd eenjarig meerjarenplan voor het eerste jaar van die bestuursperiode moeten vaststellen en waardoor ze tot uiterlijk 31 maart van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode over voorlopige kredieten kunnen beschikken.

Het laatste lid van dit artikel bepaalt dat de beleidsevaluatie facultatief is in de jaarrekeningen van de samengevoegde gemeenten en OCMW's voor het boekjaar dat voorafgaat aan dat van de samenvoegingsdatum. Die bepaling is ingeschreven omdat de evaluatie van de uitvoering van het beleid van het laatste boekjaar van de bestuursperiode vóór de samenvoeging beleidsmatig minder relevant is als er totaal nieuwe entiteiten ontstaan die niet meer vergelijkbaar zijn met de oude entiteiten.

Het decreet bevat echter geen bepaling die die mogelijkheid ook van toepassing verklaart op de autonome gemeentebedrijven.

Of de bestaande autonome gemeentebedrijven in dezelfde vorm behouden blijven of niet, is een beslissing van de nieuwe gemeenteraad. Of een beleidsevaluatie voor die autonome gemeentebedrijven nog relevant is in de jaarrekening voor het boekjaar dat voorafgaat aan dat van de samenvoegingsdatum van de gemeenten, hangt af van de concrete lokale context: blijven de autonome gemeentebedrijven ongewijzigd bestaan, worden ze samengevoegd of is daar nog geen strategie voor bepaald en geen beslissing in genomen.

Door de beleidsevaluatie ook voor de autonome gemeentebedrijven facultatief te maken, kan de nieuwe gemeenteraad in overleg met de betrokken entiteiten beoordelen en beslissen of het relevant is om die beleidsevaluatie voor de autonome gemeentebedrijven wel of niet op te nemen in de jaarrekening van het boekjaar dat aan de fusie voorafgaat.

Het is niet nodig/nuttig om die afwijking ook mogelijk te maken voor de welzijnsverenigingen omdat hun structuur niet onmiddellijk beïnvloed wordt door een fusie en het meestal samenwerkingsverbanden zijn waarin ook OCMW's/gemeenten betrokken zijn die geen deel uitmaken van de fusie.

Artikel 85 (369 DLB)

Dit artikel voegt een tweede paragraaf in artikel 369 van het decreet over het lokaal bestuur in waarin bijzondere aandacht gevraagd wordt voor de vaststelling van de aanvullende gemeentebelastingen.

Belasting- en retributiereglementen van de vroegere gemeenten kunnen nog maximaal 1 jaar toegepast worden op het grondgebied van de vroegere gemeenten.

Een uitzondering geldt voor de aanvullende belastingen die geheven worden op het grondgebied van de nieuwe gemeente en waarvoor specifieke proceduretermijnen vastgesteld zijn in de federale en Vlaamse regelgeving.

Artikel 86 (376/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 376/1 in het decreet over het lokaal bestuur in.

De bepalingen over de verruiming van de personeelsmobiliteit tussen de samen te voegen gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals opgenomen in artikel 76 en artikel 77 van dit ontwerp van decreet, zijn van overeenkomstige toepassing op het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering van de bepaling over de uitsluiting van de personeelsmobiliteit voor de betrekkingen van algemeen directeur, adjunct-algemeen directeur, financieel directeur en adjunct-financieel directeur.

Artikel 87 (381 DLB geschrapt)

Dit artikel heft artikel 381 van het decreet over het lokaal bestuur op. De gemeente en haar OCMW maken geïntegreerde beleidsrapporten en de bepalingen van titel 4 over de beleids- en beheerscyclus slaan zowel op de gemeente als op haar OCMW. De bepalingen voor het nieuwe OCMW zijn ingevoegd in artikel 84 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 88 (382 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 382, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur. De huidige regeling over een passende functie voor de gewezen algemeen directeur en financieel directeur is beperkt tot de gemeente. Met deze aanpassing wordt de aanstelling in een passende functie van niveau A uitgebreid en mogelijk gemaakt in het OCMW, het AGB, het intergemeentelijk samenwerkingsverband en de vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn waarin de nieuwe gemeente deelneemt of die de gemeente bedient.

Artikel 89 (386 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 386, § 1, van het decreet over het lokaal bestuur. Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen heeft de regeling rond vennootschappen met sociaal oogmerk opgeheven en die rechtsvorm vervangen door een sociale onderneming. Gezien deze wetwijziging wordt het eerste lid van paragraaf 1 van artikel 386 van het decreet over het lokaal bestuur zo aangepast. In het tweede lid wordt een materiële fout rechtgezet. De datum van afkondiging van het decreet betreffende publiek-private samenwerking moet gewijzigd worden naar 18 juli 2003. In het tweede lid moet voorts verwezen worden naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019, dat het oude Wetboek van vennootschappen heeft vervangen.

Artikel 90 (396 DLB)

Dit artikel voegt aan het tweede lid van paragraaf 1 de mogelijkheid toe voor een Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking (BGTS) opgericht in uitvoering van het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking, gedaan te 's-Gravenhage op 20 februari 2014 om deel te nemen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid. Op die manier kunnen deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ook Nederlandse gemeenten bedienen waarmee Vlaamse gemeenten samenwerken.

Artikel 91 (397 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 397 van het decreet over het lokaal bestuur. Het tweede lid van artikel 397 wordt opgeheven omdat het huidige ondernemingsrecht geen gebruik meer maakt van de begrippen 'handelsdaden' en 'handelaar' voor het onderscheid tussen handels- en burgerlijke vennootschappen. Het wetboek van koophandel maakte dat onderscheid dat bepalend was voor de

bevoegdheid van de rechtbank, het toepasselijke bewijsrecht en het toepassingsgebied van de faillissementswet. Het nieuwe ondernemingsrecht voerde een centraal ondernemingsbegrip in, dat dit onderscheid niet langer maakt. Deze verwijzing werd destijds (1922) in de wet opgenomen om aan te duiden dat intercommunales, winstbejag niet als doel konden hebben en is sindsdien hernomen in latere wetten en decreten. Er bestaat ondertussen duidelijkheid over het statuut van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden als publiekrechtelijke organen met een sui generis statuut, vooral vanuit fiscaalrechtelijk perspectief.

De verwijzing naar de coöperatieve vennootschap in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen in het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt van artikel 397 is logisch aangezien deze rechtsvorm aansluit bij de vroegere rechtsvorm van de cvba.

In artikel 397 wordt verder nog verwezen naar het Wetboek van Vennootschappen. Die verwijzing wordt vervangen door een verwijzing naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 92 (401 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 401 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het vijfde lid van artikel 401 wordt de term "samengevoegde gemeente", gelet op de definities in artikel 343 van het decreet over het lokaal bestuur, vervangen door de term "nieuwe gemeente".

Dit lid bepaalt dat ingevolge een fusie een nieuwe gemeente kan beslissen dat in het geval dezelfde activiteit van gemeentelijk belang aan verschillende projectverenigingen is toevertrouwd, om die activiteit, voor haar gehele grondgebied, toe te vertrouwen aan één daarvan, op voorwaarde dat een gewone meerderheid van de andere deelnemende gemeenten daarmee instemt. De gemeente die uittreedt, vergoedt de schade die haar uittreding berokkent aan de projectvereniging en aan de andere vennoten.

Dit artikel voegt een zesde lid toe omdat het aangewezen is dat de nieuwe gemeente er ook voor moet kunnen opteren om de betrokken activiteit voor het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente in eigen beheer te nemen.

Artikel 93 (410 DLB)

In artikel 410 van het decreet over het lokaal bestuur wordt het tweede en derde lid opgeheven omdat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 deze verplichtingen met betrekking tot het vast kapitaal niet langer oplegt.

Artikel 94 (422 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 422 van het decreet over het lokaal bestuur.

In het eerste lid van artikel 422 wordt de mogelijkheid tot een voortijdige uittrede ingeschreven, alsook de voorwaarden waaraan die uittrede moet voldoen. Gelet op de evolutie op het vlak van de herindeling van het bestuurlijke landschap door de vorming van regio's moet het voor een gemeente mogelijk zijn om in overeenstemming met deze herindelingen uit te treden uit een dienstverlenende of een opdrachthoudende vereniging, op voorwaarde dat de deelgenoten daar met een drievierdemeerderheid mee instemmen en er een eventuele schadevergoeding betaald wordt.

In het vierde lid van artikel 422 wordt de term "samengevoegde gemeente", gelet op de definities in artikel 343 van het decreet over het lokaal bestuur, vervangen door de term "nieuwe gemeente".

Dit lid bepaalt dat ingevolge een fusie een nieuwe gemeente kan beslissen dat in het geval dezelfde activiteit van gemeentelijk belang aan verschillende dienstverlenende of opdrachthoudende verenigingen is toevertrouwd, om die activiteit, voor haar gehele grondgebied, toe te vertrouwen aan één daarvan, op voorwaarde dat een gewone meerderheid van de andere deelnemende gemeenten daarmee instemt. De gemeente die uittreedt, vergoedt de schade die haar uittreding berokkent aan de dienstverlenende of opdrachthoudende verenigingen en aan de andere vennoten.

Dit artikel voegt een vijfde lid toe aan artikel 422 omdat het aangewezen is dat de nieuwe gemeente er ook voor moet kunnen opteren om de betrokken activiteit voor het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente geheel of gedeeltelijk in eigen beheer te nemen.

Artikel 95 (426 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 426, 5° van het decreet over het lokaal bestuur.

Omdat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de toekomst geen vast kapitaal meer moeten aanhouden (zie artikel 93 van dit ontwerp van decreet) en om verwarring te vermijden wordt het begrip 'vast kapitaal' opgeheven.

Artikel 96 (443 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 443 van het decreet over het lokaal bestuur.

In dit artikel worden de woorden "dit decreet" vervangen door de woorden "deze titel" omdat deze bepaling enkel van toepassing is op Deel 2, titel 3, van het decreet.

Artikel 97 (448 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 448, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur.

Naar analogie met de voorzitter van de gemeenteraad en op basis van het opgeheven Besluit van de Vlaamse Regering van 4 juli 2004 houdende vaststelling van de grenzen en de toekenningsvoorwaarden van het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging kunnen worden toegekend, kon de voorzitter van de raad van bestuur een dubbel presentiegeld ontvangen. Dat dubbel presentiegeld werd niet langer vermeld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2018 houdende het statuut van de lokale mandataris. Deze wijziging voegt de expliciete rechtsgrond voor het dubbel presentiegeld toe aan het decreet over het lokaal bestuur.

Verder wordt in dit lid een expliciete rechtsgrond ingeschreven voor de betaling van een presentiegeld aan de vertrouwenspersoon die een lid bijstaat van de raad van bestuur van een dienstverlenende of een opdrachthoudende vereniging.

Artikel 98 (451 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 451 van het decreet over het lokaal bestuur.

Omdat coöperatieve vennootschappen volgens het Wetboek van vennootschappen en verenigingen niet meer moeten beschikken over een minimumkapitaal wordt in

artikel 451 de vereiste om een minimumkapitaal aan te houden voor de opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen opgeheven. In de plaats komt de bepaling van artikel 6:4 Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) die bepaalt dat de vereniging moet beschikken over een voor zijn bedrijvigheid toereikend eigen vermogen. Tevens wordt de verplichting van artikel 6:9 WVV, tot het volledig volstorten van de inbrengen bij aanvang tenzij de statuten anders bepalen, in een vijfde lid aan artikel 451 toegevoegd.

Artikel 99 (456 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 456 van het decreet over het lokaal bestuur.

Volgens artikel 456 moeten de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen binnen een termijn van dertig dagen nadat ze door de algemene vergadering zijn vastgesteld hun jaarrekening neerleggen bij de Nationale Bank van België met de vermelding dat ze nog onderworpen zijn aan het bestuurlijk toezicht.

De bepaling dat binnen een termijn van dertig dagen de Nationale Bank van België op de hoogte wordt gebracht van het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid van artikel 456, is verouderd.

De verplichtingen aangaande de vermelding over het bestuurlijk toezicht en over de mededeling aan de Nationale Bank van België van het verstrijken van de termijn worden dan ook opgeheven.

Artikel 100 (457 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 457 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het neemt de bepaling van artikel 6:119 Wetboek van vennootschappen en verenigingen over. Dit houdt in dat de raad van bestuur in de toekomst ook de ontbinding van de vereniging kan voorstellen als het netto actief negatief dreigt te worden of geworden is. Vanzelfsprekend moet voor een eventuele ontbinding de procedure van artikel 425 van het decreet over het lokaal bestuur gevolgd worden.

Artikel 101 (466 DLB)

Dit artikel voegt een vijfde lid toe aan artikel 466 van het decreet over het lokaal bestuur waarin naar analogie met de andere bepalingen aangaande de bekendmakingsplicht die rust op dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen, de dag wordt bepaald waarop de toezichthoudende overheid in kennis gesteld wordt van de bekendmaking op de webtoepassing van de vereniging.

Artikel 102 (467 DLB)

Dit artikel vervangt naar analogie met artikel 100, 3° van dit ontwerp van decreet het woord "saneringsplan" door het woord "plan" in artikel 467 van het decreet over het lokaal bestuur.

Artikel 103 (472 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 472, § 2, van het decreet over het lokaal bestuur.

Deze paragraaf wordt tekstueel afgestemd op de formulering in het eerste lid van artikel 428 van het decreet over het lokaal bestuur over de termijn waarbinnen de stukken aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring moeten voorgelegd worden.

De toezichtstermijn van 100 dagen, vermeld in het tweede lid van paragraaf 2 wordt gewijzigd in een termijn van 90 dagen. Die termijn is dezelfde als de overige termijnen voor het goedkeuringstoezicht vermeld in titel 3 en titel 4, met uitzondering van de termijn van 60 dagen voor de goedkeuring van de oprichting van een dienstverlenende of een opdrachthoudende vereniging.

Ten slotte wordt een verduidelijking toegevoegd over de dag waarop de toezichtstermijn een aanvang neemt.

Artikel 104 (474 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 474 van het decreet over het lokaal bestuur.

In paragraaf 1 van artikel 474 werd de bepaling overgenomen uit het OCMW-decreet, met betrekking tot de mogelijke deelgenoten van een vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn.

Er bestaan evenwel uiteenlopende visies over de vraag of vennootschappen met sociaal oogmerk (vso) al dan niet behoren tot de categorie "andere rechtspersonen dan rechtspersonen die winstoogmerk hebben".

Men kan evenwel stellen dat er geen enkel beletsel is om een vso toe te laten als deelgenoot van een vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn in het geval dat het sociaal oogmerk van de vso, samenvalt met de doelstelling van de vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn.

De opvolger van de rechtsvorm van de vennootschap met sociaal oogmerk in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is de 'sociale onderneming'.

De wijziging van dit artikel is erop gericht om de participatie van vennootschappen met een sociaal oogmerk te behouden, zij het in de rechtsvorm van een sociale onderneming. Dit is de rechtsvorm die in het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen de vennootschap met sociaal oogmerk vervangt.

Een vereniging zonder winstoogmerk wordt in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vermeld als een vereniging die een belangeloos doel nastreeft. Zowel verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen kunnen erkend worden als sociale onderneming. De sociale onderneming heeft hoofdzakelijk tot doel, in het algemeen belang, een positieve maatschappelijke impact te bewerkstelligen op de mens, het milieu of de samenleving. Sociale ondernemingen zijn voornamelijk actief in de sector van de maatwerkbedrijven, de lokale diensteneconomie sociale huisvesting, kringwinkels, ...

Gelet op deze voorwaarde is er geen grond voor een onderscheid tussen een vereniging zonder winstoogmerk en een sociale onderneming als mogelijke deelgenoot van een vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn.

Paragraaf 2 van artikel 474 wordt aangepast in die zin dat er een expliciete rechtsgrond voor het dubbel presentiegeld voor de voorzitter van de raad van bestuur van de welzijnsvereniging of de autonome verzorgingsinstelling wordt ingeschreven.

Paragraaf 4 van artikel 474 vermeldt de welzijnsvereniging die een ziekenhuis uitbaat. Deze bepaling was plausibel onder het OCMW-decreet waarin zowel de publiekrechtelijke vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn als de autonome verzorgingsinstelling geregeld werden door de bepalingen van titel, VIII, hoofdstuk I. Het decreet over het lokaal bestuur bepaalt evenwel dat een welzijnsvereniging die een ziekenhuis uitbaat, de rechtsvorm aanneemt van een autonome verzorgingsinstelling. Er zijn dus geen welzijnsverenigingen die een

ziekenhuis uitbaten. De verwijzing naar een welzijnsvereniging die een ziekenhuis uitbaat wordt dan ook opgeheven.

Artikel 105 (482 DLB)

Dit artikel verduidelijkt het eerste lid van artikel 482 van het decreet over het lokaal bestuur.

Door toevoeging van de woorden "van de vereniging" aan artikel 482 wordt duidelijk gemaakt dat hier een beslissing van de vereniging bedoeld wordt en niet van een deelgenoot.

In het tweede lid wordt het lidwoord "de" vervangen door het lidwoord "een".

Artikel 106 (484 DLB)

Dit artikel verduidelijkt het derde lid van artikel 484 van het decreet over het lokaal bestuur.

Om duidelijk te maken dat zowel het mandaat van een afgevaardigde van het OCMW als dat van een ander lid van de vereniging een einde neemt bij de vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt er een eerste zin toegevoegd aan het derde lid van paragraaf 1. In hetzelfde lid wordt de procedure voor de aanwijzing van een vertegenwoordiger in de organen van de welzijnsvereniging in het geval van de beëindiging van het mandaat of van verhindering van de vertegenwoordiger van het OCMW anders omschreven. De vorige formulering deed vermoeden dat hiervoor een akte van voordracht vereist was; wat niet het geval is.

Het woord 'welzijnsvereniging' wordt in paragraaf 3 van artikel 484 vervangen door het woord 'welzijnsvereniging'.

Artikel 107 (488 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 488 van het decreet over het lokaal bestuur.

Paragraaf 2 van artikel 488 staat op gespannen voet met artikel 185, § 3 van het decreet over het lokaal bestuur. Die paragraaf maakt de overdracht mogelijk van personeel van de gemeente naar een publiekrechtelijke vereniging voor maatschappelijk welzijn waarvan die gemeente deelgenoot is.

De oorspronkelijke tweede paragraaf van artikel 488 beperkte die mogelijkheid tot het personeel van de aangesloten OCMW's, welzijnsverenigingen en autonome verzorgingsinstellingen omdat ze de aangesloten gemeenten niet vermeldt.

Het eerste lid van paragraaf 3 wordt vervangen door een nieuw lid omwille van een redactionele aanpassing.

Artikel 108 (489 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 489, eerste lid, van het decreet over het lokaal bestuur.

In dit lid wordt hoofdstuk 4 van deel 2, titel 4 toegevoegd aan de uitzonderingen omdat het niet van toepassing kan zijn op de welzijnsvereniging.

Paragraaf 4 van artikel 249 van het decreet over het lokaal bestuur moet eveneens aan de uitzonderingen toegevoegd worden. Deze paragraaf handelt namelijk over het beleidsrapport in het kader van de beleids- en beheerscyclus.

Artikel 109 (490 DLB)

Aan artikel 490, §1, van het decreet over het lokaal bestuur worden twee leden toegevoegd om te verduidelijken dat zoals dat het geval is voor de leden van de gemeenteraad en die van de raad voor maatschappelijk welzijn, elk lid van de raad van bestuur de afzonderlijke stemming over een of meer onderdelen van het meerjarenplan of van de jaarrekening kan eisen.

Artikel 110 (500 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 500 van het decreet over het lokaal bestuur.

De grondslag van dit artikel is dat de autonome verzorgingsinstelling dezelfde bepalingen moet volgen als de welzijnsvereniging behalve de bepalingen over de beleidsrapporten en artikel 489 en artikel 490 van het decreet over het lokaal bestuur, want de autonome verzorgingsinstelling is niet onderworpen aan de BBC-regelgeving. Daarom wordt aan de opsomming van de uitzonderingen artikel 286, § 2, 5° van het decreet over het lokaal bestuur toegevoegd. De vermelding van artikel 485, tweede lid van het decreet over het lokaal bestuur wordt opgeheven omdat de bekendmaking van de besluiten van de autonome verzorgingsinstelling op de website van de gemeente wel verplicht is.

Artikel 111 (501 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 501 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het vervangt in het eerste lid van artikel 501 de verwijzing naar de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen door een verwijzing naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Deze wet van 27 juni 1921 werd opgeheven door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Het eerste lid van artikel 501 verwijst verder naar rechtspersonen andere dan die een winstoogmerk hebben. Ook in artikel 501 van het decreet over het lokaal bestuur wordt, zoals in het door dit ontwerp van decreet gewijzigde artikel 474, nu verwezen naar sociale ondernemingen (zie artikel 104 van dit ontwerp van decreet).

In het laatste lid van artikel 501 wordt een redactionele aanpassing aangebracht.

Artikel 112 (503 DLB)

Dit artikel vervangt in de eerste zin van artikel 503 van het decreet over het lokaal bestuur de verwijzing naar de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen door de verwijzing naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. De wet van 27 juni 1921 werd namelijk opgeheven door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Artikel 113 (508 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 508, § 1, eerste en tweede lid, van het decreet over het lokaal bestuur.

Het vervangt in het eerste lid van artikel 508, § 1, de verwijzing naar de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen door een verwijzing naar 'het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Deze wet van 27 juni 1921 werd opgeheven door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Ook in artikel 508 van het decreet over het lokaal bestuur wordt, zoals in het door dit ontwerp van decreet gewijzigde artikel 474, nu verwezen naar sociale ondernemingen (zie artikel 104 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 114 (511 DLB)

Dit artikel vervangt in artikel 511, § 1, van het decreet over het lokaal bestuur het woord "beheersorganen" door het woord "bestuursorganen", naar analogie met de terminologie die in het decreet over het lokaal bestuur wordt gebruikt.

Artikel 115 (512 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 512 van het decreet over het lokaal bestuur.

Zoals in het door dit ontwerp van decreet gewijzigde artikel 474 van het decreet over het lokaal bestuur, wordt nu in artikel 512 verwezen naar sociale ondernemingen (zie artikel 104 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 116 (513 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 513 van het decreet over het lokaal bestuur.

Het vervangt in het eerste lid van artikel 513 de verwijzing naar de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen door een verwijzing naar 'het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Deze wet van 27 juni 1921 werd opgeheven door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019.

Ook in dit artikel wordt nu verwezen naar sociale ondernemingen (zie artikelen 104, 111, 113 en 115 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 117 (524 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 524 van het decreet over het lokaal bestuur.

De verwijzing naar artikel 58, 59 en 62 zijn, ten gevolge van de wijziging aan deze artikelen, niet langer correct voor de randgemeenten. Inhoudelijk worden de artikelen 58 en 59 van het decreet over het lokaal bestuur voor de randgemeenten hernomen in artikel 118 en 119 van dit ontwerp van decreet.

Voor de gemeente Voeren blijft de verwijzing naar de artikelen 58, 59, 60, 61 en 62 wel behouden met dien verstande dat ingevolge de toepassing van artikel 14 van de Nieuwe Gemeentewet de schepen of het gemeenteraadslid waarvan sprake in het tweede lid van artikel 14 Nieuwe Gemeentewet aangewezen-burgemeester is in de gemeente Voeren.

In artikel 524 is de verwijzing naar artikel 62, eerste lid, 2°, punt e) niet van toepassing op voornoemde gemeenten, vandaar dat die verwijzing wordt uitgesloten.

Artikel 118 (524/1 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 524/1 in het decreet over het lokaal bestuur in. Het herneemt de inhoud van het oorspronkelijke artikel 58 van het decreet over het lokaal bestuur voor de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, met enkele redactionele wijzigingen. In die gemeenten wordt de burgemeester nog steeds benoemd, overeenkomstig artikel 13 bis van de Nieuwe Gemeentewet. De procedure van de voordracht wordt daarom voor deze gemeenten hernomen.

Artikel 119 (524/2 DLB)

Dit artikel voegt een artikel 524/2 in het decreet over het lokaal bestuur in. Het herneemt de inhoud van het oorspronkelijke artikel 59 van het decreet over het lokaal bestuur voor de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 120 (525 DLB)

Dit artikel past de verwijzingen aan in artikel 525 van het decreet over het lokaal bestuur, gelet op de opheffing van artikel 79, vierde lid van het decreet over het lokaal bestuur door dit ontwerp van decreet.

Artikel 121 (529 DLB)

In artikel 529 van het decreet over het lokaal bestuur wordt de draagwijdte van artikel 5 beperkt tot de eerste en tweede paragraaf. De procedure van het initiatiefrecht zoals vastgelegd in artikel 5, paragraaf 3 van het decreet over het lokaal bestuur is niet van toepassing op de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Voeren en de gemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966.

Artikel 122 (531 DLB)

In de randgemeenten en de gemeente Voeren wordt de regeling voor de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn om organisatorische redenen maximaal afgestemd op die van de gemeenteraad in dezelfde gemeente.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen aan het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020

Artikel 123 (23 Programmadecreet)

Dit artikel voegt een derde lid toe aan artikel 23 van het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020.

Dit derde lid bepaalt de berekeningswijze van het aandeel van een nieuwe fusiegemeente in de dotatie op basis van open ruimte voor lokale besturen.

Het is logisch dat in het geval van een samenvoeging van gemeenten het aandeel van de nieuwe fusiegemeente wordt berekend op basis van de som van de gekadastreerde oppervlakte open ruimte en de som van de definitieve aandelen in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar van de samen te voegen gemeenten. Indien de samenvoeging gepaard gaat met een opsplitsing van één of meerdere

gemeenten, dan worden voor de op te splitsen gemeenten de gegevens over de gekadastreerde oppervlakte open ruimte en de definitieve aandelen in het Gemeentefonds eveneens opgesplitst, in dezelfde verhouding als respectievelijk het aandeel gekadastreerde oppervlakte open ruimte en de inwonersaantallen van de opgesplitste delen.

Artikel 124 (23/1 Programmadecreet)

Dit artikel voegt een artikel 23/1 in het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020 in.

Het voert een waarborgsysteem in voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit de dotatie op basis van open ruimte. Een nieuwe fusiegemeente kan nooit minder ontvangen dan de som van de aandelen van de samen te voegen gemeenten of delen van gemeenten in de dotatie open ruimte van het jaar dat voorafgaat aan de samenvoeging. Als de samenvoeging gepaard gaat met de opsplitsing van een of meer gemeenten, dan wordt voor de berekening van de gewaarborgde ontvangst van de nieuwe gemeente het aandeel van de op te splitsen gemeenten in de dotatie open ruimte van het jaar dat voorafgaat aan de samenvoeging eveneens opgesplitst, in dezelfde verhouding als de inwonersaantallen van de opgesplitste delen.

De gewaarborgde ontvangst voor de nieuwe fusiegemeente wordt jaarlijks geïndexeerd met 3,5%, met ingang van het jaar van de fusie.

Deze regeling geldt ook voor de samenvoeging van centrumsteden met gemeenten en steden die niet behoren tot de categorie van de centrumsteden (tot de "centrumsteden" behoren de steden opgesomd in artikel 6, § 1, 1°, a), b), c) of d) van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds). Een nieuw samengevoegde centrumstad kan nooit minder ontvangen dan de som van de aandelen van de samen te voegen gemeenten die niet behoren tot de categorie van de centrumsteden.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Artikel 125

Het principe is dat dit ontwerp van decreet in werking treedt op de tiende dag na de datum van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Hierop zijn echter een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen staan vermeld in het tweede tot en met het vierde lid van dit artikel, dat artikelen respectievelijk in werking stelt op 13 september 2024 (tweede lid van dit artikel), 13 oktober 2024 (derde lid van dit artikel) en 1 december 2024 (vierde lid van dit artikel).

De artikelen vermeld in het tweede lid van dit artikel moeten in werking getreden zijn op de dag dat de kandidatenlijsten ingediend moeten worden, dit is op 14 september 2024. Ze treden daarom de dag voordien in werking.

De artikelen vermeld in het derde lid moeten met het oog op de algehele vernieuwing van de bestuursorganen in december 2024 na de verkiezing, in werking treden op de dag van de gemeenteraadsverkiezingen, georganiseerd op 13 oktober 2024.

De artikelen in het vierde lid moeten in werking treden voordat de installatievergadering plaatsvindt, dit is op één van de eerste vijf werkdagen van december.

Onderstaand schema maakt de inwerkingtreding van de inhoudelijke hoofdlijnen aanschouwelijk:

Inhoudelijke hoofdlijnen	Inwerkingtreding
Bijzaak volgt hoofdzaak	
Afschaffing opkomstplicht bij gemeenteraadsverkiezingen	10d na bekendmaking BS
Maatregelen tegen het ronselen van stemvolmachten	10d na bekendmaking BS
Afschaffing invloed lijststem	10d na bekendmaking BS
Installatie raad in december	13/10/2024
Initiatiefrecht	13/10/2024
Burgemeester benoeming	13/10/2024
Constructieve motie van wantrouwen	10d na bekendmaking BS
Digitaal en hybride vergaderen	10d na bekendmaking BS
Onverenigbaarheid	1/12/2024
Fusies	10d na bekendmaking BS
Regeling presentiegeld samenwerkingsverbanden lokale besturen	10d na bekendmaking BS
Samenwerking en verzelfstandiging: conformeren aan Wetboek van vennootschappen en verenigingen en andere correcties	10d na bekendmaking BS
in geval van motie: voordrachtregeling kandidaat fractie van een lijst die is gesplitst	13/10/2024
Opdelen van een lijst in twee fracties en afschaffing van de mogelijkheid om lijsten te verenigen in een fractie	13/9/2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR